

Maribor vsak teden v
Mariboru s poštno vred
na dom za celo leto
52 D, pol leta 16 D,
četrt leta 8 D. Izven Ju-
goslavije 56 D. Naroči-
nina se pošlje na uprav-
ništvo »Slov. Gospodar-
ja« v Mariboru, Koroš-
ka cesta 5. List se do-
pošilja do odpovedi.
Naročnina se plačuje v
naprej. — Telefon inter-
urban št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5.
Rekopisi se ne vračajo.
Upravištvu sprejema
naročnino, inšerate in
reklamacije.

Cene inseratov po do-
govoru. Za večkratne
oglasne primeren popust.
Nezaprite reklamacije se
poštine proste.

Cekovni račun poštne
urada Ljubljana 10.603.
Telefon interurb. št. 113.

42. številka.

MARIBOR, dne 1. oktobra 1925.

59. letnik.

Vstrajajmo v borbi za načela!

Borba, ki jo vodi naša stranka, je načelna. Mi se borimo za načela, ki si jih je izbral in za katere se zavzema naš narod. Drugega cilja naša stranka nikdar ni imela, kakor da dovede program in s tem življenjske zahteve našega naroda do zmage.

Ker je naša borba usmerjena v stvarnem pravcu in ker se vsi osebni oziri in interesi puščajo v nemar, naša stranka ni nikdar zagrešila takega izdajstva nad pravicami slovenskega naroda, kakor demokratska stranka in stranka slovenskih samostojnežev, ki sta glasovali za centralistično ustavo, ali pa hrvatski voditelj Stjepan Radić, ki je zapustil hrvatski federalistični narodni program ter se pridružil krogu centralistov v naši državi.

Slovensko ljudstvo dobro ve, da je borba, ki jo vodi naša stranka, borba za slovenski narod in njegove pravice, in zato ohranjuje zvestobo SLS ter vztraja pod njeno zastavo.

Zbor zastopnikov SLS iz mariborskega okrožja v nedeljo, 20. septembra, v Mariboru je to sijajno dokazal. Vsi delegati so z živahnim odobravanjem potrdili politiko vodstva SLS. Niti eden glas se ni dvignil proti. Vsi so klicali dr. Korošcu in drugim našim poslancem: »Vztrajajte! Mi se borimo z Vami.«

To je bila tako enoglasna potrditev politike, ki jo vodi SLS in njen parlamentarni klub v narodni skupščini, da je morala tudi na naše politične nasprotnike napraviti najjačji utis.

In ga je napravila. Vse želje in nade naših političnih protivnikov na razrahljanje, razmaganje in oslavljanje vrst SLS so se izjalovile. Vrste naše stranke so strnjene in drže čvrsto skupaj, kakor pre jn še bolj ko prej. Čim dalje, tem večja in popolnejša je sloga med voditelji stranke in med ljudstvom. To je dejstvo, mimo katerega ne morejo iti naši nasprotniki. Neprijetno je naše neprijateljstvo tudi dirnilo soglasje, s katerim je zbor delegatov potrdil vse temeljne točke strankinega programa. Predvsem to velja o kulturno-političnem programu.

Poslanec dr. Hohnjec je med splošnim odobravanjem zbora delegatov nanovo formuliral ta program ter raztolmačil načela, po katerih se mora urediti šola v naši državi in razmerje države do cerkve.

Glasilu samostojno demokratske stranke, ljubljanskemu »Jutru« ta načela ne ugajajo in zato je takoj po mariborskem shodu napadlo ta program in tudi poslanca dr. Hohnjeca kot tolmača tega programa. To je dokaz, da so samostojni demokratje v istini to, za kar veljajo,

nasprotniki cerkve, njene svobode in njenih življenjskih zahtev.

Po mišljenju naših gospodov liberalcev in njihovih somišljenikov v vrstah Pucelj-Prepeluhovega priveska Radičeve stranke v Sloveniji, bi razmerje med državo in Cerkvijo moralo biti to-le: Država je vir vseh pravic. Druge pravice nimajo ne poedinci ne narod, kakor samo tisto, ki jo njim priznava država. Tudi cerkev ima samo toliko in tiste pravice, katere ji daje država. Država vodi nadoblast nad cerkvijo in njenim delovanjem. Država ima odločilno besedo pri nameščenju škofov, župnikov in katehetov. Država ima kontrolno oblast nad obče- vanjem škofov z rimskim papežem in nad obče- vanjem škofa s svojimi verniki.

Taka naziranja se naravnost protivijo postanku, bistvu in nalogi katoliške cerkve, ki je od Boga ustanovljena popolna družba, da vodi vse ljudi k večnemu zveličanju. Ako hoče katoliška cerkev izvršiti svojo od Boga prejeta nalogo tudi v naši državi, mora biti od državne oblasti neodvisna ter mora imeti neovirano možnost, da vrši svoje zvanje in delovanje, kakor to zahtevajo njena lastna pravila. V tem njenem delu jo država mora podpirati, in to v svoj lasten prid. Najboljše in za naše razmere najpripravnije razmerje med državo in cerkvijo je torej složno sodelovanje med državo in cerkvijo.

To zahtevo dr. Hohnjeca je naša liberalna gospoda hudo zamerila. Pred njenimi očmi biva kot ideal razmerja med državo in cerkvijo francoska ločitev države od cerkve, ki je pogazila bistvene in neoddatne cerkvene pravice. Državi popolnoma podvržena cerkev brez gmočnih sredstev: to bi bil ideal naših takozvanih svobodomislecev.

Istotako in še bolj odklanjajo gospodje liberalci in svobodomisleci izvajanja dr. Hohnjeca o katoliškem stališču v šolskem vprašanju. Dr. Hohnjec je tozadevno zahtevo naše stranke kratko in jedrnat izjavil: »Za slovensko katoliško dečo — slovenska katoliška šola!« Pri tem piše ljubljansko »Jutro«: »Ali se more kdo najti, ki v naših razmerah resno vzame to zahtevo?«

Resno jemlje to zahtevo slovensko ljudstvo. Mariborski shod SLS je to dokazal jasno in sijajno. Slovenski starši si svojih pravic nad svojimi otroci ne bodo dali nikdar in od nikogar vzeti, tudi od države ne. Šola je in sme biti samo namestnica familije ter mora mladino vzgojevati po načelih in zahtevah staršev. Od tega stališča se slovensko ljudstvo ne da premakniti.

V tem vprašanju vlada popolno soglasje med zahtevami vseh katoliških narodov. Isti dan, ko je bil v Mariboru zbor delegatov SLS, so se vršila na Dunaju zborovanja katoliških roditeljskih in vzgojnih organizacij. Na enem teh zborovanj je 21. septembra govoril

znani dr. Marx, voditelj katoličanov v Nemčiji, ki je bil pri letošnjih volitvah za predsednika republike Nemčije kandidat ne samo katoliškega centra, marveč tudi socialnih demokratov, in vseh resničnih demokratov. Dr. Marx je na Dunaju vzkliknil: »Katoliški otroci v katoliške šole! Hočemo katoliško konfesijsko šolo. Naša obljuba mora biti, da katoliški otroci spadajo v katoliške šole. Otroci se morajo vzgojiti Bogu v čast in sebi v dobro!«

Ali je to klerikalizem? »Jutro« se dne 25. septembra povrača na izvajanja dr. Hohnjeca ter jih imenuje klerikalizem. Ako je to klerikalizem, potem je toliko klerikalcev na svetu, kolikor je svestnih katoličanov, ki se zavedajo svojih dolžnosti do Boga, do cerkve in do mladine in ki hočejo dobro svojim otrokom.

Kakor našim liberalcem ni po godu naš katoliški program, tako tudi odklanjajo naš slovenski program in zato zavračajo besede dr. Korošca na mariborskem shodu. S tem dokazujejo, koliko jim je do obrambe verskih in narodnih svetinj slovenskega ljudstva. Slovenski narod pa, ki je tako impozantno izjavil svoje mišljenje na mariborskem shodu, bo svojim načelom dal še učinkovitejši izraz pri volitvah. Mi se držimo navsveta dr. Korošca: »Vztrajajte!« Mi vztrajamo pri svojih načelih, v borbi za svoj program. In ker vztrajamo, bomo tudi zmagali.

Slovenskim prosvetnim kulturnim društvom!

Letos dne 26. novembra obhajamo 125 letnico A. M. Slomškovega rojstva in dne 27. novembra 60 letnico dr. J. E. Krekovega rojstva, dve veliki obletnici tik drugo za drugo, dveh največjih sinov, ljudskih vzgojiteljev in socialnih delavcev v slovenskem rodu. Mali slovenski narod je imel nešteto pesnikov, pisateljev in drugih imenitnih mož, a nikomur ni bil prislojen tako veličasten in topel spomin med narodom kakor Slomšku in Kreku. V skoro vsaki slovenski hiši najdeš sliko teh deh mož, kmet in delavce, meščan in izobraženec ponizno klanjata pred njima svojo glavo; vsakemu Slovincu zaigra srce ob njunih imenih.

Dva rodova nas ločita od živega Slomška, dokaj let je že tudi prešlo, odkar je zapustil svoje ljudstvo nezabni Krek, nov rod pa je med tem vstal v našem Slomškovem in Krekovem ljudstvu. Zato ničesar ni tako potrebnega, kakor da v sedanjem času in rodu obnovimo Slomškovega in Krekovega duha. Na vsej črti bo potem naša mladina zaživela prerajeno življenje; kajti

Dvignil ga je od tal, zdelo se mu je, da leti z njim po zraku kdo ve kam.

Spet je izgubil zavest.

Čudno — Arnot si je trl glavo, da bi razumel vse te dogodke in jih spravil v zvezo in v red. Divje rjovenje, orjaška bela postava, strah črncev, nerazumljiva rešitev — vse to mu je šlo trudnih možganih.

Kako da žive duše ni blizu —?

Listje je šušljalo, čul je brenčanje muh in hroščev, na mirijade jih je moralo biti na samotni livadi, ptičje petje in žvižganje je odmevalo iz pragozda, opice so žlobudrale in vriščale, — vsi ti glasovi so se pomešavali in družili v čudno, neznano, uspavajočo harmonijo, iz vedno večje daljave in se mu je zdelo da prihaja k njemu —.

Arnot je utrujen zaspal.

Ko se je zbudil, je ležala dolga senca po trati. Pozno popoldne je že menda bilo.

Spet izprva ni vedel, kaj je z njim. Pa kmalu se je spomnil. Spanec ga je osvežil in misli so se mu razbistrile.

Pogledal je krog sebe in zapazil zunaj na trati pred vhodom človeka.

Sedel je, ali pravzaprav čepe sloneč na nogah, s hrbtom je bil obrnjen k njemu.

Mogočna pleča je razkazoval neznanec, pleča, ki so pričala o silni moči. Usnjato obleko je nosil. Gola koža na tilniku in na rokav je bila vsa ožgana in rjava od solnca.

Arnot je vkljub temu brž spoznal, da je mož belokozec. Zahvalil je Boga.

S slabotnim glasom ga je poklical.

Koj se je neznanec obrnil, vstal — kaki mogočni udi, kaka lepa postava, je pomislil Arnot — in stopil k šatoru.

Džungla I. del se dobi v ponatisu v prodajalni Cirilove tiskarne. Cena 18 D, s poštnino 19.50 D.

LISTEK.

„Džungla.“

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

DRUGI DEL.

I.

Kako je Trzan Arnotu življenje rešil.

Poročnik Arnot se je zbudil iz težke nezvesti in pogledal krog sebe.

Ležal je na mehki travi in duhteči praproti, nad njim se je bočil nizek šator iz vejevja. Skozi vhod pri nogah je videl ven na zeleno trato in par korakov dalje se je začela gosta, neprodorna džungla.

Ves slab je bil in zdelan, bolj ko se mu je vračala zavest, huje je čutil po vsem telesu skeleče rane, vsaka kost, vsaka mišica ga je bolela.

Zasukal je glavo, pa v vratu ga je zbadlo, rajši je spet zaprl oči in tiho obležal.

Kje je —? Pri sovražnikih? Pri prijateljih? Kako je prišel sem? To so bile njegove prve misli.

Počasi se mu je vračal spomin.

Da, takole je bilo —. V džunglo so šli, on in Carpenter in četa pomorščakov —. Nad črnce, ki so ugrabili neko gospodično —. Da, Porter, Ine Porter ji je bilo ime, dobro se je spominjal. Pa kedaj je to bilo —?

Ubogo dekle! Kje je sedaj? Med črnici je ni videl.

Strašna usoda —!

Pa kako je prišel med črnce —?

Ah, da —! Hitel je naprej, njegovi ljudje so zaostali. Mudilo se mu je. In potem —. Oh, še sedaj ga boli glava —! Strašen udarec je dobil od nekega, od vseh strani so padli nadenj črnici —. To je še videl, pa nič več —.

In nato se je spet zavedel. Divjaško kričanje ga je zbudilo.

Koliko časa je neki minilo od strašnega udarca pa da je spet odprl oči —? Morebiti dan, morebiti dva dni —.

Noč je bila. Krog njega so se gonili črnici v divjem plesu, vpili ter vihteli sulice in nože. Ognji so goreli.

Postavili so ga na noge in vlekli h kolu. Pljuvali so vanj, ga bili s koli, zbadali z noži in sulicami, suvali —. Kamenje je letelo nanj. Da ga niso branili oboroženi črnici, raztrgala bi ga bila podivjana tolpa.

Privzeli so ga h kolu. Ostro so mu rezale vezi v meso.

In začel se je strašen prizor, da mu je kri ledenela. Tistikrat je mislil, da je prišla njegova zadnja ura —.

Priporočil je dušo Bogu in sklenil, da umre kakor se spodobi za francoskega vojaka —.

Sulica se mu je zabodla v roko, druga v meča —. In tretja in četrta —. Bliže in bliže so prihajali v divjih skokih —.

Tedaj pa je za njegovim hrbtom zarjavela strašna žival. Še danes mu zveni po ušesu grozni glas —.

Črnici so okameneli, nato pa planili v beg. Črez vrat in nos —. V hipu je bil sam.

Lasje so se mu ježili. Divjaki so ga zapustili, samo da bo še grozovitejšemu sovražniku prišel v kremplje —.

Pa mesto strašnega gorile je stopil predenj mlad belokoz orjak, v trenutku so bile prerezane vezi, zdrknil bi bil na tla od slabosti, da ga ni prestregel neznanec v krepke roke.

obnovitvijo Slomškovega in Krekovega duha bomo obnovili vso slavno dedščino slovenske narodne preteklosti. Duh slovenske preteklosti se izraža ravno v največjih narodovih sinovih, ki so izhajali iz njega in delovali zanj. Ti označujejo vrhunec razvoja narodnega genija v času in prostoru, veliki narodovi možje so tudi sredstvo, da po njih duševno in kulturno raste ves narod, se dviga nad samega sebe, da stremlje njegov živi organizem kvišku do tistih idealnih višin, ki mu jih je odmenila božja Previdnost.

Žal, da je najnovejši razvoj tudi idealno slovensko ljudstvo z drugimi narodi vred porinil v materialistični tok. Stara slovenska poštenost in kremenitost v novem ljudstvu propada, tu pa tam tudi umira, razjedajoča propalost bolesterne moderne kulture že tudi med nami oholo dviguje svojo glavo; Slomško in Krekovo ljudstvo se vedno bolj oddaljuje od svojih vzornikov.

Skraini čas je, da zaobrnemo ta pogubonosni razvoj v ljudstvu, da vpostavimo zopet duha Slomška in Kreka na stara mesta ter v njem in po njem obnovimo vsa polja našega narodnega bitja in žitja; družino, župnijo, stanove, šolo, književnost, umetnost in celotno ljudsko kulturo. Na vseh poljih sta nam odkrila Slomšek in Krek neminljive zaklade, ki moremo iz njih zajemati za vse čase. Kot duševno sorodna genija sta Slomšek in Krek za stoletje naprej pokazala pot slovenskemu narodu, učeča in delujoča iz naroda za narod, sta odkrila zadnje življenjske zakone slovenske narodne samobitnosti ter tako postala nesmrtna v našem narodnem spominu.

Vsak na svojem polju sta Slomšek in Krek Slovenstvu nenadomestljiva. Slomšek je zajel najgloblje in najbolj skrite nihljaje in utripe slovenskega srca, vso njegovo ljubeznivost in plemenitost, vernost, lepoto in pesniško globokost, v svoje spise in postal tako buditelj in dramitelj za vedno. Tako odločno kakor on, še do njegove dobe ni nihče poudarjal pristno narodnega, slovenskega stališča. V svojih ognjevitih govorih, prozitetih tople, požrtvovalne ljubezni do slovenske domovine in do slovenskega jezika, v svojih mnogoštevilnih spisih, prepojenih z nepokvarjenim duhom iskrene domaćnosti in preproste prisrčnosti, je v nemal ponižno in prezirano dušo slovenskega trpinca za močno ljubezen do rodne zemlje in do lastnega jezika. »Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo zadobili od svojih starih, je talent, ki nam ga je Gospod nebes in zemlje izročil. Beseda materina je vseh dobrot največja dobrot, jasno ogledalo vsakega ljudstva... Ljubite svoj rod, spoštujte svoj jezik! Za čast svojega jezika vsak pošten mož bolj skrbi ko pošten ženin za čast in poštenje svoje neveste! Ne bodi Vas sram, da ste Slovenci, to naj bo Vaša čast!« Taka je bila njegova beseda. Slovenskemu ljudstvu je Slomšek zbudil veselje do lepe slovenske pesmi, ljubezen do starih, častiljivih običajev in navad. S spretno roko in z dobrim razumevanjem slovenske duše je položil prve temelje slovenski šoli, z veliko vztrajnostjo je budil in bodril pisateljske talente in je po njih in s svojimi spisi odločilno vplival na razvoj slovenskega slovstva. Največji dobrotnik slovenskega naroda pa je postal z ustanovitvijo Družbe sv. Mohorja, rešitelj velikega dela slovenskega Spodnjega Štajerja vsled prestavitve škofijskega sedeža iz Št. Andraža v Laibski dolini v Maribor.

Krek pa je sodobnemu kulturnemu in socialnemu razvoju primerno pozval svoje ljudstvo k bratski tekmi z drugimi narodi na kulturnem in gospodarskem polju. Z genialnim pogledom v prihodnost ga je vzgajal za

Njegov obraz je bil moško lep in prikupljiv. Arnotu se je zdelo, da še ni videl kedaj tako prikupljivega in dobrodušnega obraza.

Sklonil se je, zlezal pod vejevje, počenil k njemu in mu položil hladno roko na čelo.

Arnot ga je nagovoril francoski. Pa neznanec je le samo odkimal, — žalostno, tako se je Arnotu zdelo.

Poskusil je z angleščino, pa spet je neznanec odkimal. Enako brezuspešno je poskusil ruski, španski, laški.

Arnot je znal par besed v jeziku, ki ga govorijo črnci na zapadni afriški obali. Poskusil je še te, pa čudni belokožec jih tudi ni razumel.

Molče je pregledal njegove rane, zlezal iz šatora in izginil.

Arnot se prav nič ni bal, da se njegov čuvar ne bi vrnil. Čudno čuvstvo ga je objelo. Varnega in mirnega se je čutil v rokah belega, molčечеega orjaka. Gotovo je šel, si je mislil, da poskrbi zanj in za njegovo varnost.

In res se je čez četrto ure vrnil s polnim naročjem sadežev in s kokosovo lupino polno hladne sveže vode.

Arnot je hlastno pil in pojedel tudi peščico sadja. Čutil se je, da nima mrzlice.

Spet je poskusil v različnih jezikih, da bi navezal pogovor s svojim nemim bolničarjem, pa slejkoprej brez uspeha.

Hipoma je nemi čuvar planil iz šatora, pa se koj spet vrnil s koščeki lubja v roki in — čudo vseh čudov! — s svinčnikom.

Počenil je poleg Arnota in minuto ali kaj pisal in risal s svinčnikom po mehki gladki notranji strani lubja. Popisani košček je dal Francozu.

Arnot se je zelo čutil.

Na lubju je bral v jasnih tiskanih črkah tole sporočilo v angleškem jeziku.

Poglej, poglej si našo Mico, kako ti ona prati zna, napravi si kar veselico, — opere vse, kar se ji da.

Kadar ima »GAZELA« milo, ti pere rada noč in dan, očisti vsako ti perilo, njen trud nikdar ti ni zaman.

veliko jugoslovansko bodočnost, v katere začetkih živimo.

Ker tvori dedščina obeh teh mož višek našega slovenskega in jugoslovanskega prosvetnega programa ter daje temelj naši ljudski izobrazbi, smatrajo Prosvetna zveza v Mariboru in Ljubljani ter Družba sv. Mohorja v Prevaljah za svojo največjo dolžnost, da pozovejo vsa slovenska prosvetna in kulturna društva k dostojni proslavi Slomšek-Krekovih rojstnih obletic. Ta proslava naj bo v znamenju poživitja Slomškovega in Krekovega duha v vseh društvenih članih in v vsem slovenskem ljudstvu. Proslava naj se ne izvršuje v velikih zunanjih manifestacijah, temveč v tihih, notranjem, resnem delu; kakor sta tihi in resno delala Slomšek in Krek, tako hočemo ob njunih obleticah tudi v našem ljudstvu poživiti zmisel za tako delo. Združiti hočemo Slomškovo skromno natančnost in podrobno ljubezen do vsega, kar je domače-slovenskega, s Krekovo genialno velikopoteznostjo. Tako bomo postavili nezrušljive temelje za veliko našo slovensko in jugoslovansko bodočnost!

Za Prosvetno zvezo v Mariboru:

Prof. Ivan Prijatelj, Jože Stabej,

Za Prosvetno zvezo v Ljubljani:

Dr. Jakob Mohorič, Vinko Zor.

Za Družbo sv. Mohorja v Prevaljah:

Dr. Fr. Cukala, Fr. S. Finžgar.

PROSVETNA ZVEZA V MARIBORU RAZGLAŠA.

Koroški dan naj se imenuje nedelja, 11. oktobra t. l. Letos so se zedinile vse kulturne organizacije, da pod velikopotezno akcijo Jugoslovanske Matice izvedejo

»Jaz sem Trzan. Kdo si ti? Ali znaš brati?«

Arnot je pograbil za svinčnik. Pa obstal je.

Neznani človek je pisal angleški. Torej je bil Anglež in je gotovo tudi govoril angleški. Čudno da ga prej ni razumel —

»Seveda znam brati angleški!« mu je povedal počasi in razločno. »In tudi govoriti. Hvala Bogu, sedaj se bova pa lahko pogovarjala! Najprvo, blagi rešitelj, prišrna zahvala za vse, kar si zame storil!«

Pa neznanec je odmajal z glavo in pokazal na lubje in svinčnik.

»Moj Bog!« je vzkliknil Arnot. »Če si Anglež in če znaš angleški pisati — kako da ne znaš govoriti tega jezika?«

Pa tedaj se mu je zasvetilo v glavi —

Mož je bil nem, morebiti celo gluhi in nem obenem! Napisal mu je torej odgovor na lubje v angleščini.

»Jaz sem Pavel Arnot, poročnik francoske vojne mornarice. Zahvaljujem se za vse, kar si zame storil! Rešil si mi življenje. Vse kar imam, je tvoje! — Kako da ne govoriš angleški?«

Trzan je pogledal pisanje, gubal čelo, spet pogledal, končno pa zmajal z glavo in zapisal:

»Ne znam brati. Piši kakor piše Trzan!«

Čudno, je pomislil Arnot. Tale človek zna menda le tiskane črke brati in pisati —!

Narisal mu je torej odgovor v velikih, pravilnih, tiskanih črkah in neznančev obraz se je razjasnil.

Koj mu je odpisal:

»Trzan govori le jezik Kršakovega rodu. Nekoliko tudi Tantura, slona, in Nume, leva. Tudi drugo ljudstvo džungle nekoliko razume. Nikdar pa še ni govoril z nobenim človekom, le enkrat z belim dekletom. Pa tudi z njo le v znamenjih.«

Arnot se je hudo čutil.

resno in dostojno manifestacijo za slovenski Korotan. Mi ne vemo, kaj je rodna gruda, ker prebivamo v mirnih šotorih. Naši bratje onstran Karavank bi nam lahko povedali, kako dragocena je svobodna domovina. Kako so se nekdanj bojevali naši predniki za to svobodo! Koliko junakov sniva smrtno spanje v slovenski zemlji, prepojeni s krvjo slovenskih fantov in mož! Se stoji neminljivi spomeniki, kateri še danes pričajo o domovinski ljubezni naših očetov! Tabori in Straže iz turških časov pričajo, kako so ljubili nekoč Slovenci svojo zemljo. Ali naj sedanji rod dopusti, da oskrunjajo naši narodni sovražniki ono grudo, katero je že stoletja obdeloval slovenski kmet? Ali naj prav sodobni rod molče prenese oni strahotni udarec, ki se že bliža, da pride zemlja, katera je bila nekoč zibelka slovenstva, Gospodstvo polje, z vsemi zgodovinskimi spomeniki pod Nemčijo? Zato se zbudite Slovenci ob bregovih Save in se spomnite bratov ob bregovih Drave, koroških Slovencev!

Kot uvod k veličastni manifestaciji priredita Prosvetni zvezi 9. oktobra t. l. svoj Prosvetni večer, kateri bo posvečen Koroški. Kjerkoli so podružnice Jugoslovanske Matice, naj prosvetna društva sodelujejo pri njih proslavah! Ker pa to ni mogoče morda vsled krajevnih razmer, naj proslave ta velepomembni praznik prosvetna, izobraževalna in delavska društva z vsemi svojimi odseki samostojno. Tvarino za predavanja in deklamacije prejmejo društva pravočasno. Pevske točke in dramatične prizore pa naj začno takoj študirati. Kjer pa žele več, naj se obrnejo na Prosvetno zvezo, ki ima na razpolago tudi zgodovinsko igro »Umeščenje Valuka za korotanskega kneza in vojvodo pri Gospesveti na Koroškem«.

Slovenci in Slovenke, pokažite, kako ljuba in mila vam je koroška zemljica, kjer je tekla zibel slovenske domovine in omike!

Pregledniške pole naj včlanjena društva, ki tega še kljub okolišnicam niso storila, takoj pošljejo, ker jih nujno rabimo. Prosimo, da so pole točno izpolnjene v vseh rubrikah, da ne b. treba naknadnega povpraševanja. Prosvetna zveza ne bo odnehala prej, dokler ne dobi od vsakega včlanjenega društva natančnih podatkov.

15. redni občni zbor Prosvetne zveze se bo vršil v Mariboru dne 23. novembra t. l. Opozarjamo na to, da se vsa društva, da se vedo zadostno pripraviti na ta občni zbor in da razmišljajo, koga pošljejo kot delegata na občni zbor. Vsako društvo mora poslati enega delegata, ker letošnji občni zbor bo za našo prosveto velike važnosti.

IZDAJANJE IZVOZNIH DOVOLJENJ ZA VINO.

Robert Košar.

Zadnji »Kmeti list« z dne 23. septembra t. l. je prinesel resolucije okrožnega odbora SKS v Mariboru, v katerih se zahteva pod točko 4. »da se pooblasti veliki župan v Mariboru za izdajanje izvoznih dovoljenj za vino«.

Dovolim si v interesu našega vinskega izvoza sledeče pripomniti: Čemu rabimo mi v vinorodni državi izvozno dovoljenje? Čim več izvažamo, tem bolje je za nas. Težišče kontrole trgovsko pogojenega kontingenta leži v Nem. Avstriji — pri nas pa naj vlada samo evindena, da lahko protestiramo, ako bi nam nem. avstrijska republika morda predčasno zaprla uvoz.

Zato mislim, da bi naj bil naš izvoz popolnoma prost, in da bi izdajanje specialnih izvoznih dovoljenj

Neverjetno, nemogoče se mu je zdelo, kar je doživljal. Tale človek, dorasel, v polni moški dobi, močen, zdravih udov in čutov — pa še ni govoril z nobenim človekom, sploh ni znal govoriti nobenega jezika. Pač pa govori z živalmi in celo razume je. In pri vsem tem zna — angleški brati in pisati, četudi le samo tiskane črke.

Zamišljen je gledal Arnot na popisano lubje.

Oči so mu obstale na besedah »le enkrat z belim dekletom«.

Zavzel se je.

Zavzel se je.

Katero belo dekle misli neznanec —?

Ah — ! Seveda —. Ine Porter —! Tod pač blizu in daleč nobenega drugega belega dekleta ni bilo najti —

Vsega se je spomnil. Da — to je bilo tisto mlado dekle, črnci so jo ugrabili in šel jo je iskat s četo pomorščakov.

Čudne misli so mu prihajale.

Kje, kako je prišel tale gozdni človek z Ino Porter vkup —? Ali je bil v zvezi z ropom —?

Pogledal je v dobrodušni poštteni obraz, ki je z napeto radovednostjo zrl vanj.

Ne —! Hudoben tale človek ni bil.

Pregнал je hudo sumničenje, ki mu je vstajalo vzlet svinčnik in zapisal:

»Kje se je srečal s tistim belim dekletom?«

In Trzan je odgovoril:

»Trzan jo je videl na obrežju pri koči, kjer so tudi še drugi beli ljudje. Dolgo je temu.«

»In kje je sedaj belo dekle?«

Napeto je čakal Arnot na odgovor.

»Pri belih ljudeh v koči Trzana ob morju,« je pisal Trzan.

(Dalje prihodnjic)

od naših državnih organov silno otežkočilo medsebojno trgovanje.

Vzamimo slučaj: Nemški kupec si je izposloval pri svoji vladi dovoljenje za uvoz vagona vina iz Slovenije. S tem dovoljenjem v žepu se pelje v Slovenijo in nakupi vagon vina. Naši vinogradniki ne bodo mogli skleniti definitivne prodajne pogodbe, ker bodo odvisni od »izdajanja izvoznega dovoljenja«. Prositi bodo morali šele velikega župana pismenim in kolekovanim potom za izvoz. S tem se zadeva zavleče, podraži in kupčija postane nesigurna vsled naše lastne neokretnosti.

Carinarne na prehodnih obmejnih postajah morajo itak zabeležiti vsak hl izvoženega vina. Kontrola mariborskega velikega županstva bo tem lažja, ker gre samo za izvoz vina iz Slovenije, in kakor slutim samo v vagonskih pošiljkih. Pred vojno je bilo seveda drugače. Danes pa stane na primer prevoznina v Nemško Avstrijo od meje do Graza za vsak posamezni polovnjak (Stückgut) 2.02 šilinga, za 5 tonski vagon pa samo š 1.74, za 10 tonski vagon pa š 1.44 za 100 kg. Do Brucka stane prevoznina posameznega polovnjaka š 3.89 za petonski vagon, š 3.38 za 10 tonski vagon, do Leobna stane posamezni polovnjak š 4.20, 5 tonski vagon š 3.65, 10 tonski vagon š 3.— za 100 kg.

Mali krčmarji v Nem. Avstriji so pred vojno prišli k nam, ter pokupili po 5 do 10 polovnjakov od posameznih kmetov, se bodo menda združili ter poslali samo »enega«, da nakupi »vagon« vina. Ta nakuljeni vagon bo menda naložilo 5 kmetovskih posestnikov. Ali naj vsaki od teh po sklenjeni pogodbi še prosi za izvozno dovoljenje pri mariborskem velikem županstvu?

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Polagoma se v Beograd vračajo ministri, večina od črnogorskih proslav, drugi pa iz raznih letovišč. Kot zadnji bo prišel Pašič. Vračajo se tudi naši delegati, ker je zasedanje Zveze narodov končano. Radič je še ostal v Švici in pojde najbrž tudi v Pariz.

Listi, ki so sicer za sedanjí režim, a ne veljajo za glasila radikalne stranke, mnogo pišejo o različnih strujah med radikali.

Ena struja naj bi bila odločno za sodelovanje z radičevci, druga smatra to sodelovanje samo za taktično potezo, tretja želi nazaj zvezo s samostojnimi demokrati in kot četrto skupino bi lahko imenovali še one radikale, ki ne marajo ne Radiča in ne Pribečevića ter samo čakajo, da bi radikali enkrat lahko sami vladali. Iz raznih dejstev se sklepa, da je Pašič vse prej kot pa za pravo, resnično sporazumno strujo. Tako se misli zlasti vsled tega, ker Pašič ni hotel z Radičem, ko se je z njim končno le sestel, — razpravljati o političnem položaju, ampak mu je govoril samo o zgodovini radikalne stranke in še to v vedni navzočnosti drugih. To ni bil sestanek dveh politikov in povrh še vladnih zaveznikov, ampak navadni družabni pogovor, ki se ni dal preprečiti.

Samostojni demokrati

se mnogo zanašajo na svoje sicer maloštevilne prijatelje v radikalni stranki ter širijo vesti o važnih spremembah v svojo korist. Tako navajajo, da je eden od delegatov, radikal Vaso Jovanović ogorčen vsled Radičeve izjave o Makedniji pred Zvezo narodov. Pravijo, da bo Vaso Jovanović ob prvi priliki vložil interpelacijo in da bo ta zadeva povod preloma vladne RR zveze.

Radičevci

sicer tudi govorijo o mogočnosti vladne izpremembe ter pripovedujejo, da bodo te spremembe njim samo v korist. Zanašajo se na one radikale, ki Pribečevića ne marajo, ter menijo, da bi se lahko obznana izvajala proti vsem, ki delajo zapreke sedanjí politiki — to je v prvi vrsti proti samostojnim demokratom. Radikalno vodstvo pa molči ter v nobenem oziru ne podpira ne samostojno demokratskih in ne radičevskih nad.

POLJSKA, RUSIJA IN ČESKA.

Poljska je začela urejati svoje odnose do Rusije. Ruski zunanji komisar Čičerin je posetil Varšavo. Zbližanju obeh držav posvečajo Čehi največjo pozornost. Češki nacionalisti vidijo v Čičerinovem posetu prvi korak za ustvaritev zveze slovanskih držav. Narodni demokratje in agrarci zahtevajo od vlade, da se mora čehoslovaška zunanja politika orientirati v vseslovanski smeri in opozarjajo dr. Beneša na poljski zgled. »Narodna Politika« konstatira, da je rusko-poljsko zблиžanje Rusijo osvobodilo nemškega vpliva. Zbližanje Rusije in Poljske je za čehoslovaško velikega pomena. To zблиžanje daje tudi velike garancije za meje napram Nemčiji.

ANGLEŠKO-TURŠKI SPOR.

Pri odhodu iz Zeneve je izjavil Rufti bej, turški zunanji minister novinarjem, da turška vlada ne bo priznala nobene razsodbe Zveze narodov ali haaškega mirovnega razsodišča, če se Turčiji ne bi prisodila mosulska pokrajina. Mosul je turški in bo tudi turški ostal. Turška armada šteje v mirnem času 150.000 mož in je pripravljena na vse eventualnosti. Če bi prišle britanske čete v Mosul, bodo od turških prepodene. — Mirna rešitev je mogoča le na ta način, da se mosulsko ozemlje demilitarizira na način, kakor je demilitarizirana renška cona, toda da ostane pod turško suvereniteto. Na Batumu ali Bagdadu pa nima Turčija nobene interesa.

FRANCOSKI DOLGOVI AMERIKI.

V Ameriki se mudi francoski finančni minister Caillaux, da se sporazume glede odplačevanja dolgov, ki jih Amerika neizprosno terja od Francije. Ameriški državni podtajnik Mellon je izročil Caillauxu ameriške protipredloge glede odplačevanja francoskih dolgov. — Francija naj bi letno odplačevala 125 milijonov dolarjev. Za prvo dobo bi Amerikanci nekoliko popustili. V ostalem se predlogi Amerike zelo krijejo s francoskimi. Splošno se misli, da bo Amerika še nekoliko popustila. Mellon je izdelal svoje predloge v soglasju s Coolidgejem.

Naši poslanci med ljudstvom.

Za Sv. Lovrenc in Puščavo bo shod SLS v nedeljo, dne 11. t. m., ob 9. uri dopoldne pri g. I. Osvaldu, p. d. Šumej. Govoril bo državni poslanec g. Franjo Žebot. Kmetje, obrtniki in delavci, pridite!

Velikašno zborovanje naše stranke se je vršilo zadnjo nedeljo v Društvenem domu pri Sv. Marjeti nižje Ptuj. Shodu je predsedoval g. župan Ranfl, poročala sta gg. poslanca dr. Korošec in Vesenj. Dr. Korošecv znameniti govor bomo objavili prihodnjič v celoti.

Dr. Hohnjec je imel v nedeljo, 27. septembra politično zborovanje pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Zborovanje, ki je bilo prav dobro obiskano, je vodil predsednik krajevne organizacije Horvat. Poslanec dr. Hohnjec je podal sliko notranjepolitičnega položaja v naši državi. Osvetel je gospodarsko in davčno politiko sedanje vlade napram Sloveniji. Obrazložil je smernice, ki jih centralistični vlastodržci zasledujejo v šolski politiki. Svobodomiselnost slovensko učiteljstvo podpira te cilje, ker se je popolnoma odtujilo mišljenju slovenskega ljudstva. Volilci so z velikim odobravanjem poslancevo poročilo vzeli na znanje ter so politiki Jugoslovanskega kluba izrekli popolno zaupanje. V resolucijah, ki so bile sprejete, so izrazili protest zoper davčni sistem in izterjevanje davkov v Sloveniji in zoper postopanje vlade, ki sedaj slovenskim občinam in okrajem vsiljuje kuluk, mesto da bi izplačala prispevke za vzdrževanje cest v Sloveniji, katere je dolžna izplačati.

Shod SLS v Pišecah dne 27. septembra je ob številni udeležbi ljudstva prav lepo uspel. Poslanec Škobernje je poročal o političnem položaju, poslanec dr. Hodžar pa je s svojo živo besedo opisal davčne in druge upravne krivice, ki jih nadaljuje na Slovencih tudi radikalno-radičevski režim. Prava zabava je bila za poslušalce, ko jim je poslanec predložil izdajalsko politiko Radičovo in z ogorčenostjo so odklonili njegovo demagogijo v Sloveniji. Oba govornika so poslušalci poldrugo uro pazno poslušali in jima večkrat glasno pritrdjevali. Na predlog načelnika krajevne organizacije g. Franca Podvinski so izrekli soglasno zaupnico Jugoslovanskemu klubu in njegovemu voditelju dr. Korošču.

V Vojniku se vrši v nedeljo, dne 4. t. m., po prvi sv. maši shod SLS. Na dnevnem redu so važna gospodarska, socijalna in politična vprašanja. Poroča narodni poslanec dr. Hodžar.

Prireditve.

Sv. Peter pri Mariboru. Naša dekliška Marijina družba priredi v nedeljo, dne 4. t. m., popoldne po večernicah v samostanu dve izvirni igri: »Na božji poti«, veseloigra v 3 dejanjih in »Mimika«, šaloigra v 1 dejanju. Obe igri je spisal Matko Krevh, kaplan pri Sv. Petru. Vstopnina 3 din. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kako postaneš v eni uri bogat? Pojdi v nedejo, dne 4. t. m., v slučaju slabega vremena pa dne 11. t. m., k Sv. Juriju ob Ščavnici in na veliki tomboli Bralnega društva kupi tiste srečke, ki zadenejo, in imel boš celo leto zadosti jesti ter boš oskrbel sebe in svojo družino z vsem potrebnim; pomagal boš pa tudi Bralnemu društvu pri njegovem izobraževalnem delu. Torej ne zamudi ugodne prilike!

Sv. Jurij ob južni žel. V nedeljo, dne 4. t. m., se ponovi popoldne po večernicah v Katoliškem domu igra »Miklova Zala.« Pridite vsi, kateri zadnjič niste dobili prostora!

St. Andraž pri Velenju. V nedeljo, dne 4. t. m., priredi orlovska mladina iz Polzele izlet v St. Andraž. Popoldne po večernicah se vrši javni nastop članov in obojega naraščaja tik poleg cerkve. Vabimo vse prijatelje mladinskega pokreta k čim obilnejšem obisku. Opozarjamo tudi, da se ta dan vrši zadnje opravilo na Oljki in vabimo romarje, da naravnajo svojo pot čez St. Andraž, kjer si bodo poleg naše mladine lahko ogledali tudi lepo, dobro oskrbovano cerkev in res prijetno in romantično okolico. Bog živi!

Kostrivnica. Smersko-rogaško orlovsko okrožje priredi v nedeljo, dne 4. t. m., javno prireditve s sledečim vspehom: Predpoldne ob pol 9. uri sprejem gostov pri gosp. Kupniku, ob desetih sv. maša v župni cerkvi. Popoldne ob pol treh javna telovadba članov in članic ter naraščaja. Vabite se vsi bližnji in daljni prijatelji Orlov in drugi, da se prireditve v prav obilnem številu udeležite! Bog živi! — Odbor.

»Čudeži se gode v Sv. Petru pod Sv. gorami«, bi rekli, če bi videli, koliko pisem z naročili priroma na loterijski odbor Kat. prosvetnega društva v Sv. Petru. Vsak hoče i-meti čim več srečk in vsi pogovori se sučejo le okrog loterije. Saj pa tudi ni čuda, da vzbuja ta loterija toliko zanimanja, ko je izvanredno bogata. Čez 50.000 dinarjev se cenijo dobroti, katerih je 250. Glavni dobiček je novo, krasno izdelano pohištvo iz črešnjevega lesa, fino politirano, obstoječe iz dveh postelj dveh nočnih omarič, 1 umival-

nilka z zrcalom, 1 omare, 1 mize, 4 stolov in 1 slike. Da bi videli to pohištvo! To se vam sveti, da se kar vidite v njem kot v zrcalu. In nov šivalni stroj »Singer«, li se vam ne dopade? Kaj pa vreča 20 kg fine kave? Hentajte, ta se vam bi prilegla! Bala platna, pitana svinja, 200 litrov bi-zelskega vina, zaboj »Zlatorog« mila vam bi gotovo ne bilo odveč. Tisti, ki se bojite zime, glejte, klaftra lepih bukovih drv vas čaka! Kolesarji, vas pa kolo, s katerim se dne 8. decembra t. l., na dan žrebanja, kar lahko odpeljete iz Sv. Petra. In tisti, ki vas vije protin, tare ohromelost, zofa in 4 mehki stoli so za vas kakor nalašč. Dekleta, ki ljubite svilene rute, lepe obleke, tudi teh je v naši loteriji dovolj! Pa pomislite, srečka stane samo 5 dinarjev. Če imate količkej prihrankov, jih lahko vsaj nekoliko naročite. Pišite še danes na loterijski odbor Kat. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami in priložite tolikokrat po 5 dinarjev, kolikor srečk si želite. Čimveč srečk kupite, tembolj ste sigurni, da zadenete. Svetujemo vam, kupite jih takoj, sicer vam bo žal, pa kaj, ko pravijo, da je po toči prepozno zvoniti!

Dobrova. Naš orlovski odsek, o katerem nismo dozdaj še nič poročali, prav lepo napreduje. Dasiravno deluje še komaj eno leto, ima že prav dobre telovadce in 16 lastnih krojev. Ob nedeljah pridno telovadimo in čitamo koristne knjige in tako ni prav nobenega časa za pohajkovanje, surovosti in fantovske pretepe. Najlepše pa je videti te vrle člane, kadar pristopijo v uniformi k sv. obhajilu. Posebno tukaj ob Sotli, kjer so ljudje še precej mlačni, je Orel velikega pomena, ker se bori neustrašeno za sveto stvar; za Kristusovo vero. Zato skupaj vsi poštteni fantje, v naše vrste kjer se bomo borili skupaj za sveto vero in slovenski jezik! Bog živi!

Prireditve v Petrovčah. Pripravljalni odbor za orlovski zlet v Petrovčah se najlepše zahvaljuje vsem ki so pripomogli da je ta orlovska prireditve tako lepo izpadla. Zahvaljuje se vsem cenj. darovalcem, vsem dekletom, ki so tako neutrudno pletle toliko vencev, posebno zahvala pa vaščanom lepe Dobriševasi, ki so skoro brez izjeme pomagali. Dobrišavas je svoj sloves ne samo ohranila, ampak ga razširila po celi Savinjski dolini, pokazali so, da živi v njih še bratska ljubezen. Najlepša zahvala jim! Pripravljalni odbor. — Vse tiste, ki smo jim poslali izkaznice za polovično vožnjo v Petrovče, prosimo, da nam pošljejo denar po 1 dinar za izkaznico (v svrhu kritja stroškov pri tiskovinah) po položnici, ki je bila priložena, ali pa po nakaznici na tajništvo SLS v Celju. Prosimo, da blagovolijo to vsi upoštevati!

Tedenske novice.

Občine, pozor! Zopet se je razposlala okrožnica, s katero se skoraj naravnost zahteva, da bi se občine in okrajji izjavili, da se uvede kuluk. Svarimo prav resno, da bi se občine izrekle za kuluk kajti s tem bi se Slovenija obremenila z novimi davki, ki bi presegali višino dosedanjih davkov. Večina ljudi bi se namreč morala odkupiti od kuluka in ta odkup znaša več, kakor vsi davki. Ta denar, odkupnina za kuluk, bi se ne stekal v občinske blaginje, tem več v državne, in bi se z njim moglo razpolagati le samo s privoljenjem ministrstva v Beogradu. Zato Vam svetujemo z ozirom na okrožnico sledeče: Skličite pravilno sejo ter uvedbo nameravanega kuluka odklonite soglasno. V sklepu navedite kot utemeljitev sledeče razloge: a) Občina upravlja samo z občinskimi cestami. Občinske ceste pa ne spadajo med »kategorizirane« ceste, ker služijo samo krajevnim potrebam. V celi Sloveniji je cestno omrežje že tako izvedeno, da so vse ceste, ki vežejo med seboj večje in važnejše kraje, prešle v oskrbo okrajnih zastopov. Ker torej občinske ceste služijo le zvezi med posameznimi posestniki in manjšimi, ob strani prometa ležečimi sili, se jih ne more smatrati za »kategorizirane«, torej na te ceste zakon o kuluku sploh ni uporabljen. b) Občina popravlja svoje ceste deloma z dokladami deloma pa z raboto v smislu paragrafa 24, 69 in 70 občinskega reda. V proračunu za leto 1925 je stavljena svota Kolikor ta svota za popravilo cest ne bo zadostovala, bodo ceste popravili občani sami. c) Iz tega razloga protestiramo proti uvedbi kuluka. Poleg teh razlogov še lahko navedete svoje krajevne tehtne razloge.

Mariborske novice. V Mariboru je bila 27. septembra otvorjena nova ljudska kavarna tik Zadružne gospodarske banke pri frančiškanski cerkvi. Kavarno vodi sestra znanega gostilničarja pri Grozdu g. Spatzeka. — V nedeljo zvečer je izbruhnil požar v Kamniškem jarku pri posestniku Hetzlu. Ogenj se je bliskoma razširil in ko je dospela na pomoč požarna bramba iz Kamnice, je bila hiša že popolnoma v plamenih. Na pomoč sta dospeli tudi požarni brambi iz Maribora in Studencev, vendar poslopja ni bilo več mogoče rešiti. Škoda je zelo velika, zgorelo je tudi mnogo perutnine ter dve svinji. — V soboto opoldne je pričelo goreti poslopje posestnika Wogrinca v Limbušu. Na lice mesta je odšla takoj mariborska požarna bramba, prispeli pa so tudi gasilci iz Pekar in Studencev. Gasilec je uspešno ogenj omejiti ter rešiti svinjak in pralnico.

Knjižnica Prosvetne zveze v Mariboru, ki posluje v palači Zadružne gospodarske banke v 1. nadstropju, je razen nedelj in praznikov dnevno odprta od 9. do 12. in od 3. do 7. ure. Založena je z vsem dobrim čitvom najnovejšega kakor tudi starejšega datuma. Na razpolago ima knjige v slovenskem, srbohrvatskem, češkem, poljskem, nemškem, francoskem in angleškem jeziku. Pristojbina za izposojene knjige je prav malenkostna. Knjige se izposojajo vsakemu.

Naročnike »Našega doma« prosimo, da poravnajo zaostalo naročnino za leto 1925 in nekaj zamudnikov tudi še zaostanek na članarini iz prejšnjih let. Ker je naročnina bila stavljena pod lastno ceno lista, je treba, da dobi uprava vsako paro naročnino. Prihodnji letnik »Našega doma«

bo ves zreustrojen in izdatno izboljšan, na kar naročnike, kakor tudi druge, že sedaj opozarjamo. Uprava »Našega doma«, Maribor, Aleksandrova cesta 6 I.

Novice od Sv. Petra pri Mariboru. Poletje se nagiblje h koncu in ljudje hitijo z delom, ker je tudi vreme precej ugodno. — Društveno življenje ob tem času v splošnem dremlje. Pohvaliti pa moramo orliški krožek, ki je napravil k Devici Mariji v Brezju lepo uspeli izlet. — Naše Bralno društvo spi spanje pravičnega. Njegov izvoljeni predsednik ga ne mara zbuditi. Kdaj bo občni zbor? Bil bi zelo potreben, da bi se tudi društvo iznebilo škodujočega duha. — Po vinogradih, ki obetajo ugodno branje, klepečejo klopotci. Klepečejo pa tudi drugi klopotci, ki jih je pri nas čez mero. Radi bi se jih iznebili, pa ga ni, ki bi jih zastonj vzel; sami pa ne marajo iti, ker se jim predobro godi. — Z davkarijo smo v stalni zvezi. Skoro vsaki dan nam prinese naš poštni sel kakšne pozdrave od nje. — Naj zadostuje to za danes. Prihodnjič pa se pomenimo o tistih, ki nasprotujejo našemu društvenemu življenju. Osvetili jih bomo s pravo lučjo ter jih razkrinkali pred vso šentpetersko pošteno javnostjo. Upamo, da bo zaleglo!

Blagoslovitev in otvoritev Katoliškega prosvetnega doma pri Sv. Ani v Slov. gor. Na prijaznem, 304 m visokem hriščku Sv. Ane v Slov. gor. so v nedeljo, dne 27. sept. t. l. obhajali izvanredno slovesnost: Blagoslovitev in otvoritev Kat. prosvetnega doma. Stavba stoji na južni strani cerkve na prostoru, odkoder se odpira lep razgled na vse strani. Dom je dolg 16.90 m, širok 8.60 m, dvorana je visoka 7.60 m. Cela župnija je tekmovala pri zgradbi. Na binkoštni ponedeljek se je slovesno položil temeljni kamen, a v drugi polovici septembra je bil dom že dograjen. Župljani so darovali do malega ves stavbeni les, kmetje so opravili vožnje zastonj, fantje in dekleta so brezplačno kopali kamen in pesek ter stregli zidarjem in tesarjem. Članici Dekliške zveze gdc. Poš sta podarili lep stavbeni prostor, a notar g. Stupica je brezplačno napravil pogodbo. Tudi mojstri ter rokodelci so delali tedensko po več dni brezplačno. To je bil idealni kuluk za dobro stvar! Gospodinj in gospodarji so pa darovali živila in pijačo za delavce. V gostoljubnem župnišču so celo poletje skrbeli za hrano številnim delavcem. Ožji gradbeni odbor je bil sestavljen iz tehle požrtvovalnih rodoljubov: č. g. župnik F. Letonja predsednik; Miha Neudauer, podpredsednik; Jos. Koterič, blagajnik; Jože Spindler, tajnik. Poleg teh so bili v odboru fantje in moške iz vseh občin. Strokovno je vodil stavbo Miha Župc, zidarski mojster iz Ščavnice, kateri je tudi mojstrsko izdelal načrte. Tesarska dela je vodil tesarski mojster Franc Lorber iz Kremberga, a mizarska mojster Alojzij Letnik. Ti trije gospodje so bili tudi člani odbora. Župljani ter sosedje so zbrali v denarju 16.000 din., kar pa seveda ni zadostovalo. Dolga je še okoli 13.000 din. Slikarska dela in oder je slikal slikar Ledinek od Sv. Lenarta. Na predvečer slavnosti so goreli na anovskih gričih veličastni kresovi, pokali so topiči in igrala je znana Kurbusova godba pod vodstvom g. Bauman. V nedeljo jutraj so zopet grmeli topiči in godba je že pred 4. uro budila Anovčane. Ob devetih je bil sprejem gostov. Pred cerk vijo je govoril pozdrav član gradbenega odbora Fran Kaučič. Slavnostni cerkveni govor je imel č. g. Pavet Živortnik iz Maribora. Slovesno sv. mašo je daroval za dobrotnike Kat. doma domači č. g. župnik ob asistenci treh č. gg. duhovnikov. Po maši smo z godbo na čelu odkorakali v Društveni dom. Zborovanje, med katerim je č. g. župnik Franc Letonja blagoslovil dom, je vodil duša cellega podjetja, mladenič Josip Spindler. Slavnostni govor je imel g. dr. Andrej Veb. Govorili so še: poslanec Franjo Zebot, Živortnik, Gomilšek in Orel Geratič. Pevski zbor od Marije Snežne je zapel himno: »Povsod Boga.« Slovesni so bili ti trenutki! Pokali so zopet topiči, godba je igrala naše himne, pevski zbori so se oglašali. Omeniti še moramo, da je bil dom in cela okolica okrašena z mlaji in venc. Pridna dekleta so celi teden pletle vence. Popoldne se je v domu vršila prva veselica ob številni udeležbi.

Umrli je pri Sv. Antonu na Pohorju dne 4. septembra veleposesnik g. Ognjeslav Podlesnik, občinski odbornik, šest let cerkveni ključar, zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja.« Kako je bil povsod priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Vodil ga je vlč. g. župnik Andrej Fišer, č. g. K. Šeško je govoril v srce segajoče poslovilne besede. Za pokojnikom žaljuje pet sester in še mlada žena. Prava hiša žalosti je domačija pokojnega. Komaj so se posušile bridke solze, že se je odprl nov grob in tako je tekmo 20 let izumrlo staro Podlesnikovo ime. Za njim žaljujejo tudi ubogi, kateri so dobivali vedno podporo, oziroma vsakdanji kruh. Dragi Nace, počivaj sladko v domači grudi in na veselo svidenje nad zvezdami!

Novice od Sv. Primoža nad Muto. Vse občane je pred tedni pretresla cvnica, da je smrtno ponesrečil Gregor, najstarejši sin ugledne družine Poltnikove. Pretedki petek jutraj pa so nam naši mili zvonovi naznanili drugo prežalostno vest, da je ponoči preminul naš dragi soobčan, gospodar Jože Breznik, p. d. Rapatec. Ob izvanredno številni udeležbi smo ga v nedeljo spremljali k zadnjemu počitku. Kdo da je bil naš Rapatec, je primerno označil č. g. kaplan v svojem poslovilnem govoru. Bil je mož, ki je vzgledno izpolnjeval največjo zapoved: »Ljubi Boga nad vse in bližnjega kot sebe!« Ljubil je rajni Boga, zato je vzorno izpolnjeval svoje krščanske dolžnosti. In sad te ljubezni je bila tudi njegova marljivost in vstrajnost pri oskrbovanju obširnega gospodarstva. Ljubil pa je tudi bližnjega, zato je storil veliko dobrega ne le posameznikom, ampak posebno v občini blagor kot cerkveni ključar podružnice sv. Primoža nadalje kot občinski svetovalec in požrtvovalen načelnik kmečke posojilnice. Legel je torej z njim v grob sicer skromen, a izvanredno zaslužen mož. Razumne se ob sebi, da je bil rajni odločen pristaš naše Kmečke zveze. Ob volitvah je bil vedno predstavnik SLS. In da je naša skrajno obsejna občina tudi ob najhujših predvojnih navalih ohranila narodno lice, ni mala zasluga rajnega. Zato

bodi priporočen v hvaležen spomin vsem našim vrlim so-mišljenikom, v katerih imenu kličemo: Ljubi Rapatec, srčna hvala Ti za vse! Bog tolaži in krepi Tvoje zaostale, nam vsem pa nakloni pristrčno svidenje nad zvezdami!

Razno od Sv. Primoža na Pohorju. Prišedši iz vojske, je prevzel Anton Ladinik p. d. Rebernikovo kmetijo, pa tudi skrb za občino kot gerent (prej je občina Sv. Primož nad 30 let veljala za nemško). Leta 1921 pa je po smrti svojega brata Mihaela kot edini dedič prevzel tudi rojstni dom, p. d. Ladinikovo, in s to združeno Plozovo kmetijo. Vse tri posesti merijo okrog 250 oralov, in je bil tako rajni najpremožnejši gospodar v župniji. V jeseni istega leta si je poiskal nevesto v dobro znani in čislani Črešnikovi rodbini v Kapli. Z neumorno pridnostjo in gospodarskim talentom je urejeval svoje gospodarstvo. Napravil si je tudi pri žagi lastno električno centralo in je sploh rad porabil vsak napredek v gospodarstvu. Vsled prevelikega truda in premajhne skrbnosti za lastno zdravje se je prehladil in po kratki pa mukepolni bolezni je končal. Za cerkev, za reveže in pomoči potrebnih sosedov je imel vedno dobro srce in odprte roke. Sam pa je bil skrajno skromen, v obče-vanju pa nad vse ponižen in ljubeznjiv. Bodi mu Gospod plačnik za vse dobro! — Pred 14 dnevi pa smo pokopali veliko revo, Julijano Prohart, omoženo dninarico. Umrli je vsled velikega izrastka v notranjosti trebuha. Blizu 30 let je nosila to nadlogo, ker se je bala operacije. V začetku ni še čutila toliko, zadnja leta pa je hudo trpela, zlasti zadnji dve leti sta ji bili nad vse mukepolni. Dobrih šest mesecev se ni mogla več sama premakniti v postelji in je ves ta čas morala vedno morala ležati na desni strani, ker jo je leva od revmatizma preveč bolela. Ostala je pa kljub tolikim bolečinam dobre volje in potrpežljiva, da smo se ji vsi čudili. Stregli so ji mož in pomagali otroci, katere je lepo krščansko vzgojila. Dal ji Bog tam v večnosti lažje, kot je imela tukaj!

Tatovi v trgovini. Dne 26. septembra, po ponoči so si tatovi poiskali svoj plen v trgovini Ludovika Turina pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Odesli so vse boljše oblačilno blago in obutev v skupni vrednosti čez 25.000 dinarjev. Trgovčeva mati in sestra, ki stanujeta v hiši, kjer je trgovina, sta pač slišali ropot in govorjenje ter opazili luč, a ker se nista imeli s čim braniti, se nista upali ganiti, ali na pomoč klicati. Tatovom so morale vse razmere biti dobro znane, da so s tako lahkoto in tiho vlomili.

Jubilej slovenskega organista! Gospod Karol Bervar, mestni organist in vodja orglarske šole v Celju, obhaja dne 1. oktobra t. l. 40 letni jubilej kot organist sploh in 30 let kot organist v Celju. Imenovani je bil rojen leta 1864 v Motniku, orglarsko šolo je obiskoval v letih 1883 do vstevši 1885 v Ljubljani. Nastopil je službo v Gornjem gradu. Takrat tam službojoči g. dekan Dovnik je Bervarja spodbujal k višji izobrazbi v glasbi in ga je nagovoril, da je absolvirati glasbeni konservatorij v Regensburgu pod vodstvom g. Haberla, profesorjev gg. Hallerja in Griesbacherja. Dne 1. oktobra 1895 je nastopil službo organista v Celju. S tem se je začelo njegovo delovanje za cerkveno in posvetno glasbo, za katero si je tekom 30 letnega službovanja pridobil veliko zaslug. Poučeval je petje na takrat ustanovljeni slovenski gimnaziji. Bil je tudi pevovodja Slovenskega pevskega društva v Celju, katerega član je še danes. Leta 1898 je ustanovil orglarsko šolo v Celju. Kakšen pomen je imela ustanovitev te šole za cerkveno glasbo, je razvidno iz tega, če povemo, da je na tej šoli do danes izučil nad 300 mladih organistov. Ako bi na merodajnem mestu znali skrbeti, da bi bili ti organisti primerno plačani, bi danes bila cerkvena glasba na drugačni stopinji, kakor je. Žal, da vsled slabih plač, ravno najbolj nadarjeni organisti pustijo svoj poklic in gredo v druge službe, kjer je boljše za nje preskrbljeno. Gosp. Bervar se je udeleževal tudi kot komponist. Izdal je 11 raznih melodijoznih kompozicij, katere pevovodje prav radi uporabljajo. Gospod Bervar je bil kot narodnjak vedno na svojem mestu. Takoj, ko je nastopil v mestu svojo službo, je odpravil nemško petje v farni cerkvi, dasiravno se je s tem nekaterim krogom jako zameril. Takratni okrajni glavar grof Attems ga je enkrat klical na odgovor, ker je pri neki državni maši pel cesarsko pesem v slovenskem jeziku. Pravi, da je bil najsrečnejši njegov dan na orgljah tedaj, ko je leta 1918 pel prvič v cerkvi »Lepa naša domovina.« Za organizacijo organistov ima tudi veliko zaslug. Od začetka je član društva organistov in je bil že sedemkrat izvoljen za predsednika. To je pač dokaz, kako veliko zaupanje uživa pri svojih tovariših. Da so organisti upoštevani pri zavarovanju pri Pokojninskem uradu za privatne nameščence, je tudi njegova zasluga. V vseh letih službovanja je izučil nešteto pevcev in pevk. Ako še pomislimo, koliko pevcev in pevk vzgajajo in še bodo vzgojili njegovi učenci, moramo priznati, da je delo g. Bervarja velike važnosti na kulturnem polju. In kaj je on prejemal kot plačilo za takšno vneto delovanje? — Malo, da skoro beraško plačo, da je človeka sram povedati. Lahko rečem, da je celo življenje g. Bervarja bilo delo in večna skrb za vsakdanji kruh. Ako bi bila tudi za organiste enaka mera in pravica kakor za druge, bi imenovani moral po vsej božji pravici dobiti pokojnino in pa še kakšno odlikovanje. Toda vem, da se za ubogega organista nihče ne meni in da vsega tega gospod Bervar ne bode dobil. Vsi, kateri poznamo delovanje g. Bervarja na glasbenem polju, pa mu iz srca želimo, da bi ga Bog ohranil še čilega in zdravega, da bi še obhajal 50 letnico službovanja in bi dočakal, da bi vsaj do tedaj že bilo za organiste kaj boljše preskrbljeno, za kar se je on vedno boril. Bog ga živi na mnoga leta!

Blagoslovljenje nove župnijske cerkve na Gornji Ponikvi bo dne 18. oktobra t. l. ali na 20. pobinkoštno nedeljo ob 10. uri.

Iz laškega okraja. V občini Sv. Krištof so imeli v nedeljo dne 27. septembra, volitev župana. Volilo se ni edino po strankah, ampak krajevno. To ni nič novega. Vsaj tako obširnih občin, kakor je ta, katera se dotika 5 župnij, je v Sloveniji malo. Večina demokratskih odbornikov in del naših so hoteli imeti župana v rajonu, kateri spada pod nadžupnijo Laško, to je severni del občine. Zmagal je pa južni del in je izvoljen županom iz sredine občine bivši župan in pod PP vladno odstavljene g. Jožef Sluga s 13 glasovi, g. Valentin Kozmus pa je dobil 12 glasov. Oba pa sta zavedna Slovence in odločna naša moža. Čast dela naših stranki to, da je imela na kandidatni listi tako vzorne moške, da so jih tudi demokrati volili, ker na svoji listi niso imeli zato sposobnega moža. Bna letošnjih »Domovin« je pisala, kako raste število demokratov v občini Marija Gradec, kot gobe po dežju. Imenovala je imenoma svoj odbor in trdila, da sta gg. Hrastnik in Deželak generala brez armade. Toda smola! Ko pride »Slovenski Gospodar« iz Maribora, prinese s podpisom izjavo, da ti ljudje izstopajo iz demokratske stranke, ker je mati davku na ročno delo. Druga »Domovina« je pozivala s podpisom Alojzija Brečka iz Kuretna tajnika SLS g. Deželaka, da mu vrne neke listine, sicer išče druga pota. V zadnjem »Slovenskem Gospodarju« ga prosi podpisani lepo odpustčanja. Vi gospodje demokratje, Vaše delo v našem okraju je slično tisti narodni: »Mujškra Klara, kar dopoldan sešije, popoldan razpara.«

Če je hladno, vsak misli na zimo, treba se je preskrbeti s tem in onim, pa po možnosti z malim denarjem dosti in dobro kupiti. Kdor si pa hoče z malim denarjem dosti nabaviti, mora ceno kupiti. To bi pa prav gotovo vsak rad, zato bomo kar povedali vir za cenen nakup raznega sukna, volne, odej, konjskih koc, barhentov, platna, klo-bukov, perila, samoveznice, nogavic itd. itd. Franc Mastek, Maribor, Glavni trg 16. Kadar se mudite v svrhu nakupa v Mariboru, naj nikdo ne pozabi obiskati te trdnice!

Gospodinj, vpoštevajte! Naše mило znamke »Gazela« se izdeluje iz najfinejših snovi, ki perilu ne škodujejo. Zato perete z njim brez truda ter dosežete, da je perilo zares snežno belo.

Posojilnica na Frankolovem, r. z. z. n. z., naznanja, da je sklenila s 1. oktobrom t. l. naprej obrestovati hranilne vloge po 5%, vezane vloge pa po 7%, kakor so to že vsi večji denarni zavodi po Sloveniji sklenili.

Koledar Jugoslovenske Kmečke zveze izide kakor druga leta tudi letos v prilični žepni obliki. Opozarjamo somišljenike, da ne kupujejo drugih koledarjev.

Vsakdo, ki ne kupi srečke efektne loterije DPD v Ljubljani, ki jo dobiš po vseh vaseh in mestih Slovenije po raznih trafikah in trgovinah, noče biti srečen. Srečka stane samo 10 D. Zatorej kupi srečko nemudoma in sreča bo na tvoji strani.

Po najnižjih cenah zamorete stalno dobavljati la Portland-cement ter vsakovrstno la opeko iz najbolj slovesnih tovarn Jugoslavije, pod najkulantnejšimi pogoji pri zastopstvu trdnice Artur Aglič, lesni trgovec, Rečica ob Paki. — Istotam se sprejmejo naročila za vsakovrsten premog po najnižjih cenah.

1200

Gospodarstvo.

ZAVAROVALNICE IN POŽIGI.

Letošnje leto je nenavadno leto tudi glede velike množine požarov. Vzrok so prav pogoste nevihte, strela udarja in zažiga. To pa ni edini vzrok. Lkustvo kaže, da so pri mnogih slučajih dani vsi znaki, da je lastnik zavarovane predmete sam zažgal. Zalostno dejstvo, da se v največ takih slučajih vsled premajhne odločnosti poklicanih oblasti in vsled premalega sodelovanja prebivalstva samega storilcu kazensko ne more priti blizu, vendar ustvarjajo vse okoliščine največjo sumnjo, da je bil požar po lastniku samem ali v dogovoru z njim po kakih tretjih osebah zaneten. Pri pregledovanju takih sumljivih požarov se da z vso zanesljivostjo ugotoviti, da je bil zavarovanec lastnik večjega ali manjšega podjetja, ki vsled splošne gospodarske krize ni bilo več v obratu, ali vsled pomanjkanja obratnega kapitala sploh v obrat ni moglo priti, da je bil zavarovanec prezadolžen, da svojih zavarovanih predmetov sploh ni mogel prodati, tem manj za tako kupnino, ki bi bila vsaj približno zavarovani svoti. Nagib požiga pri teh nepoštenih ljudeh je dobičkazelnost. V trdnem prepričanju, da se bo s požigom naenkrat iznebil neljubih mu predmetov, zavarovalnica pa bo plačala zavarovalnino s polno svoto, za katero so bili gornji predmeti seveda daleko pretirano zavarovani, s čimer bo napravil bleščečo kupčijo, tak poštenjakovič zažge. Toda temeljito se je zmotil vsled nepoznanja določb zavarovalnega zakona. Ob likvidaciji po požaru nastale škode je tak zlobnež ves iz sebe, viče in plaka, toži in stoka, ker se mu proti pričakovanju ni priznala kot odškodnina zavarovana svota, temveč le resnična vrednost zavarovanega predmeta.

Naravno je, da morajo zavarovalnice vsled množicega se števila požigov ter vsled velike množine požarov sploh postopati z največjo natančnostjo, strogo se držati pri likvidaciji škode določb zavarovalnega zakona. Pri sklepanju zavarovalne pogodbe navede zavarovanec glede zavarovanih predmetov svoto, za katero jih hoče zavarovati. Ta svota se imenuje zavarovana svota in tvori podlago za odmero premije. S tem pa še ni rečeno, da zavarovanec v slučaju popolne škode mora dobiti kot odškodnino polno zavarovano svoto. Podlago za določitev odškodninskega zneska tvori namreč vrednost zavarovanih predmetov ob času požara. Kot zavarovana vrednost velja pri stavbah znesek po običajnih cenah v kraju ob času požara za novo stavbo po odbitku starosti, obrabe in drugih vzrokov, ki povzročijo manjšo vrednost. Ako pa se stavba

sploh ne zgradi na novo, kvečjemu prometna vrednost. Zavarovalni zakon je namreč zgrajen na načelu, da zavarovanje ne sme privedi do obogatitve. Če tudi presega zavarovana svota vrednost zavarovanih stvari, ne poravnava zavarovalnica več kakor dognano dejansko škodo. Če bi požigalec to določbo zavarovalnega zakona poznal, ne bi nikdar podnetil ognja. O izkušnjah v preteklih letih so zavarovalnice svojedobno s hvalevrednim zanimanjem začele obravnavati vprašanje glede znižanja premij. Obilica požarov, zlasti pa rastoče število požigov, je zavarovalnicam znižanje ne samo onemogočilo, temveč jih bo celo prisililo k zvišanju premije. Potemtakem bo vsled požigalcev trpela tudi ogromna večina poštenih zavarovancev, ki bodo morali plačevati višjo premijo. Vrh tega požigalec s svojim požigom mnogokrat povzroči, da tudi njegovi pošteti sosedje pogorijo in tako pridejo ob svoje imetje ter so pahnjeni v pogostih slučajih v bedo in pomanjkanje. Istotako utrpí tudi narodno premoženje vsled požigov velikanske škodo, kajti vse kar se po požaru spremeni v pepel, je za narodno premoženje izgubljeno.

Nastaja torej nujna potreba, da se v svrhu preprečenja požigov zastavijo vse sile, ker na tem niso zainteresirane samo zavarovalnice, temveč tudi splošna javnost. Javne oblasti morajo z največjo strogostjo postopati v vsakem slučaju, ki je količkaj sumljiv, prebivalstvo samo, ki je vsled požigov občutno prizadeto, mora pa sodelovati in javnim oblastim pri izsleditvi požigalcev vsestransko iti na roko. Požigalci, škodljivci svojega bližnjega in splošni javnosti, morajo priti pravici v roke, potem bodo požigi kmalu prenehali.

Odlikovani živinorejci. Veliki župan mariborske oblasti je odlikoval nižje navedene posestnike za dobre uspehe v živinoreji s podelitvijo umetniško izdelane pohvalnice. Našteti so prignali na letošnje pomladansko licencovanje prvovrstne bika. Odlikovani so naslednji posestniki: I. Mariborska pasma: 1. 2½letni bik železarne na Muti, srez Dravograd; 2. 4letni bik g. Franca Sattlerja, št. Andraž št. 109, občina Golavabuka, srez Slovenjgradec; 3. 3letni bik gospe Marije Štrucelj, Mozirje okolica št. 29, srez Gornji-grad; 4. 3½letni bik g. Srečka Robiča, Limbuš, srez Maribor desni breg; 5. 2½letni bik g. Vincenca Breznika, Ivanjci št. 12, srez Ljutomer; 6. 4letni bik drž. vinarske šole v Mariboru. — II. Pomurska pasma: 1. 3½letni bik g. Blaža Klanečka, Hajdina št. 56, srez Ptuj; 2. 3½letni bik g. Jur. Zidanška, Tolstivrh, srez Konjice; 3. 3½letni bik grofa Herbersteina, graščina Ravnopolje, srez Ptuj; 4. in 5. tri-letna bika istega posestnika; 6. 2letni bik grofa Herbersteina, graščina Hrastovec, občina Zavrče; 7. 2½letni bik štajerske hranilnice v Podlehniku, srez Ptuj; 8. 2½letni bik g. Ivana Krapoja, Zreče, srez Konjice; 9. 2½letni bik kneza Windischgrätz, Konjice; 10. 2½letni bik g. Ant. Pučnika, Grušovje, srez Konjice; 11. 2letni bik g. Ant. Majona, Dobrava št. 6, občina Celje okolica; 12. 2½letni bik drž. kmetijske šole v St. Juriju ob južni žel., srez Celje; 13. 4½letni bik gospe Irme Jescheunig, Velika Pirešica, srez Celje. — III. Simodolska pasma: 1. 2letni bik g. Stefana Bakara, Nedelica št. 105, srez Dolnja Lendava; 2. 2letni bik g. Stefana Kiharja, Markičevci št. 20, srez Murska Sobota; 3. 2letni bik g. Janeza Kerčmarja, Križevci št. 39, srez Murska Sobota.

Društvo kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo je imelo redni letni občni zbor v prvi polovici meseca septembra t. l. v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani. Zbor je bil v primeri s prejšnjimi leti mnogobrojno obiskan; od 148 članov se ga je udeležilo preko 70 tovarišev iz vseh delov Slovenije. Zborovanje je vodil društveni predsednik, tov. Žmavc deloma podpredsednik, tov. inž. Zidanšek. Prvi je nastopal tudi Društvo gospodarskih in šumarskih činovnikov kraljevine SHS v Osijeku. Razprave so trajale polnih 7 ur, šele ob 9. uri zvečer je bil obsežen dnevni red docela izčrpan. Poročilo odbora o delovanju društva je bilo soglasno in z odobravanjem sprejeto. Druge razprave so bile čista stanovskega ni strokovnega značaja vendar skozinskih stvarne; storjeni sklepi se izvajajo. Stanovska emancipacija, zaščita in boljše priznanje našega dela, organizatorični dvig naših vrst ter nastojanje, da se kmetijska stroka kar najbolj unapredi, to bi bil v glavnih potezah odsev letošnjega, gotovo uspešnega dela naše skupščine. Visoki cilj in namen društva bo mogoče doseči seveda le tedaj, če bo vsak absolvent kmetijske šole, bodisi nižje, srednje ali visoke, v naših vrstah. Zato govorijo moralni in materialni razlogi. Pa tudi prijatelji našega stanu so dobrodošli kot podporni člani. Članarina znaša 25 din. za redne, 10 din. za podporne in 250 din. za ustanovne člane. Društvo ima svoj točasní sedež v Mariboru (srednja vinarska in sadjarska šola). Pristopne prijave (opremljene s potrebnimi osebnimi podatki) ter članarino sprejema odbor, ki razpošilja na zahtevo tudi položnice. Spremenjena pravila se bo do mogla dobiti šele po natisku. Tovariši, ki se obračajo na društvo v raznih zadevah in želijo odgovora, naj prilagajo vselej porto v znamkah.

Vinarska zadruga v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 4. t. m., po rani službi božji v dvorani Katoliškega doma poučno predavanje o vinarstvu na katerem bode predaval višji drž. vinarski nadzornik g. Matjašič iz Ptuja. Ker je vinarstvo za naš okraj velevažnega gospodarskega pomena, se vinogradniki vabijo, da se tega prepotrebne predavanja udeležijo v najobilnejšem številu, osobito z ozirom na bližnjo trgatve, vsled katere si vinogradniki mnogokrat pokvarijo kvaliteto, ako se trgatve vrši nepravilno in prezgodaj in tudi ne more imeti prave cene. Pravočasna in pravilna trgatve, kakor tudi pravilno ravnanje z vinskim moštom je glavni pogoj, da bomo pridelali vino, ki nam bo v veselje in katero bomo tudi lahko prodali, ker je izvoz v Nem. Avstrijo, ki je edino tržišče za naša boljša vina, v zadnjem času ugodnejši.

Pred trgatvijo. Na srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se vrše preiskave grozdnega soka na sladkor in kislino od leta 1921. dalje redno vsake tri dni, počenši vsako leto 24. septembra. Grozdje za to določenih vrst se jemlje vselej z istih parcel. (Pregledni podatki o predmetu so v knjigi »Žmavc, Vinarstvo«, ki jo je letos založila in izdala Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Cena v platno vezani knjigi po pošti 68 D). Navedeni poizkusi so se letos napravili dvakrat, 24. in 27. septembra. Danes podajem petletne rezultate od navedenih poizkusnih dni v svrhu primerjave:

Vrsta	Leto	24. sept.		27. sept.	
		%	%	%	%
		slad.	kisl.	slad.	kisl.
Beli burgundec	1921	18.8	0.9	22.—	0.9
	1922	16.—	0.9	17.—	0.95
	1923	17.—	1.26	17.1	1.22
	1924	17.—	1.28	17.—	1.22
	1925	17.2	1.52	17.4	1.46
Silvanec	1921	19.8	0.9	19.—	0.88
	1922	12.1	1.3	14.—	1.25
	1923	12.9	1.27	13.5	1.25
	1924	15.6	1.17	17.—	1.—
	1925	14.8	1.35	15.5	1.29
Rdeči traminec	1921	20.5	0.9	20.6	0.9
	1922	16.1	0.95	16.5	0.9
	1923	16.3	1.17	16.3	1.17
	1924	15.6	1.2	16.6	1.17
	1925	15.5	1.5	16.5	1.49
Moslavec z višje lege	1921	15.9	1.05	17.8	1.1
	1922	15.8	1.—	13.—	1.15
	1923	14.2	1.5	14.6	1.48
	1924	11.8	1.56	13.4	1.41
	1925	12.4	1.8	13.2	1.6
Laški rizling	1921	18.2	0.8	20.—	0.8
	1922	16.4	0.9	16.5	0.9
	1923	14.2	1.2	14.5	1.2
	1924	13.3	1.24	14.4	1.14
	1925	10.5	1.6	11.—	1.45
Rizling z višje lege	1921	15.—	1.2	20.8	0.8
	1922	15.2	1.24	15.2	1.34
	1923	15.2	1.46	15.5	1.46
	1924	16.1	1.46	17.6	1.3
	1925	14.4	1.82	14.—	1.68

Letošnje grozdje prerano gnije, ima razmeroma še precej sladkorja, a žal tudi mnogo preveč takojmenovane sirove kisline, za katero je potrebno še mnogo toplega solnca, da se omili. Ne prenačimo se s trgatvijo! — Direktor Andrej Žmavc.

Davčni okrajno oblastvo Maribor razglša: V smislu člena 204 finančnega zakona za leto 1924-1925, »Uradni list« št. 140 z dne 13. 5. 1924, se objavlja, da je priredba dohodnine in rentnine za davčne zavezance sreza Maribor desni in levi breg izvzemši mesta Maribor za davčno leto 1925 dovršena. 15dnevni rok za vpogled v odmerne izkaze pri pristojnih davčnih uradih, odnosno pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru se določi za čas od 1. do vstevši 15. oktobra 1925. Vpogled je dovoljen izključno le davčnim zavezancem in njihovim izkazanim pooblaščencom. O višini predpisa se davčni zavezanci obvestijo še s posebnim obvestilom potom pristojnih občinskih uradov. Predpis dohodnine in rentnine onim zavezancem, ki v 15 dneh po preteku vpoglednega roka, to je do vstevši 30. oktobra 1925 ne vložijo priziva ali pritožbe pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru, postane pravnoveljaven. Prizivi so podvrženi koleku 20 dinarjev, prošnja za naznanilo odmerne podlage za 5 dinarjev.

V Ljutomeru se vrši dne 13. oktobra 1925 veliki živinski in konjski sejem. Radi ugodnih železniških zvez se nudi vsem kupcem ugodna prilika, da obiščejo ta sejem. Ker se računa na veliko udeležbo inozemskih kupcev, se tudi kmetovalci vabijo, da posetijo s konji in govejo živino ta sejem. — Županstvo trga Ljutomer. 1191

Poizkusi z nižjeavstrijsko pšenico in ržjo. Kmetijska družba je nabavila od nižjeavstrijske kmetijske zbornice na Dunaju v poizkusne svrhe izvirno semensko pšenico in rž iz znanih semenogojskih postaj Platti-Loosdorf, Stift Melk in kmetijske šole Edelhof z namenom, da jih poizkusi v posameznih krajih Slovenije. Ker gre v tem primeru pred vsem za preizkušnjo žita iz visokih leg, planinskih krajev, in ker je mogoče, da bi se med njim našla kaka vrsta, ki bi tuintam v Sloveniji dala večje pridelke nego domače seme, bode to akcijo Kmetijske družbe podpirala tudi država. Nakupljeno izbrano semensko blago stane družbo na Dunaju za pšenico 5 din., za rž pa 3.90 din. Carina in prevozní stroški povišajo nabavno ceno za 80 para pri 1 kg. Kmetijska družba pa namerava oddajati to seme kmetovalcem po znižani ceni in sicer pšenico po 3.30 din., in rž po 3 din. za 1 kg. Od teh semen je naročila Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš: 50 kg »Hainisch« pšenice, zelo rodovitne za srednje težko zemljo (Slovenske gorice); 30 kg izvirne »Čermakove« plemenite rži, za lažjo in srednje težko zemljo (ravnina Ptujkega polja in Slovenske gorice), ter 30 kg »Melker Stift« rži, primerne za srednje lege s srednje-težko zemljo (Slovenske gorice), ter bode isto kakor gori omenjeno oddajala svojim članom iz zaloge v Vetrinjski ulici 9, po 3.40 za 1 kg pšenice in 3 din. za 1 kg rži. Pozivajo se napredni kmetovalci, da se poslužijo te prilike ter nakupijo v poizkusne svrhe vsaj po 10 kg teh semen, jih še letošnje jesen posebej posejejo in prihodnje leto poročajo v uspehu žetve, kakor tudi, ali kaže te vrste vpeljavati pri nas kot semensko blago v večji množini. —

Mariborski trg dne 26. septembra 1925. Lepo jesensko vreme je privabilo ta dan mnogo kmetov na trg, ki so pripeljali 40 s krompirjem, zeljem in čebulo itd. ter 20 s sadjem naloženih vozov v mesto, pa tudi slaninarjev je bilo 33, ki so prodajali svinjino po 20 do 30 din., slanino po 25 do 30 din. in drob po 15 do 20 kg; domači mesarji pa so prodajali govedino po 10 do 17.50 din., teletino po 15 do 20 din. in svinjino po 17.50 do 20 din., klobase po 20 do 35 din., prekajeno meso po 35 do 40 din., gnjat po 45 do 50 din., drob po 8 do 15 din. kg. — Perutnine je bilo pa komaj okoli 400 komadov. Cene, ki so vsled tega poskočile, so bile: piščancem 20 do 30 din., večjim 30 do 100 din. par, kokošem 35 do 65 din., racam, gossem, puranom mladim in starim 35 do 120 din., domačim zajcem 10 do 50 din., grlicam 35 do 40 din. komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje cvetlice; Cene so bile krompirju 4 do 5.25 din. mernik (7¼ kg), oziroma 1.25 do 1.75 din. za kg, solati 1 do 3 din. kg, glavniati solati 0.25 do 1.50 din., ohrovu in ohrovu repi 0.50 do 1.50 din., zeljnatim glavam 1 do 3 din., karfiolu 1 do 7 din., kumarcam 0.50 do 2 din., buči 1 do 3 din. komad, stročjemu fižolu 4 do 5 din., paradižnikom 1.50 do 2 din., kisli repi 3 din., kislemu zelju 4 din. kg, luščnemu fižolu 1.25 do 3 din. liter; jajcam 1.50 do 1.75 din. komad, trapistovskemu siru 25 din., ovčjemu siru 20 din. kg, mleku 3 do 3.50 din., maslinemu olju 33 do 55 din., bučnemu olju 24 do 32 din. liter, smetani 12 do 14 din. liter, maslu 44 do 48 din., kuhanemu maslu 50 do 55 din. kg, jabolkom 3 do 7 din., hruškam 3 do 8 din., slivam 3 do 10 din., češpljam 3 do 5 din. (kmetje so prodajali češplje po 5 do 6 komadov za 25 para, tedaj 60 do 72 komadov za 1 kg, med tem ko jih je na kg samo 54 do 56 komadov), breskvam 6 do 10 din., grozdju 7 do 10 din. kg, limonam 0.75 do 1.50 din. komad, melonam 3 do 15 din. komad. Cvetlicam 0.50 do 6 din., z lonci vred 15 do 50 din. komad, lončena in lesena roba 0.50 do 175 din. komad, brezove metle 2 do 5 din. komad, leseni ročni vozički 100 do 200 din. komad. — Seno in slama: V sredo, dne 23. septembra, so kmetje pripljali 4 vozove sena, 2 voza otave in 1 voz same, v soboto, dne 26. septembra, pa 7 vozov sena, 2 voza otave in 3 vozove slame na trg. Cene so bile seno 50 do 70 din., otavi 60 din., slami pa 30 do 50 din. za 100 kg. Slama se je prodajala tudi po 1.75 do 2 din. snop.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso od 10 do 19 din., telečje meso od 12.50 do 19 din., svinjsko meso sveže od 12.50 do 25 din.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 55.30—55.90 din., francoski frank 2.65—2.70 din., italijanska lira 2.27—2.30 din., čehoslovaška krona 1.66—1.68 din., avstrijski šiling 7.90—8 din., nemška marka 13.20—13.30 din., švicarski frank 10.85—10.90 din., angleški funt 272—274 din., holandski goldinar 22.56—22.76 din., rumunski lej 0.28—0.29 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 9.20 centimov.

Dopisi.

Sv. Križ pri Mariboru. Zadnji teden je naša SDS detelja zopet imela tajne seje. Najbrž je od nekd prišlo povelje, da je treba fajnoštra dati v »Domovino«, ker je svaril mladino pred neumnim plesom na muzikah. Če bo res »Domovina« prinesla njihovo jamranje si bo pač vsak pameten človek mislil: če psu na rep stopiš, zacvili.

Šmartno pri Slovenjgradcu. Kakor po drugod, bo tudi za dekanijo Sv. Martin pri Slovenjgradcu dne 4. t. m., na rožnovensko nedeljo, velik Marijin tabor. Pride mil. g. kanonik I. Časl. Pridi, mladina, posebno dekleta Marijinih družb, da se navdušite v Marijini cerkvi na Homcu za zgledno krščansko življenje!

Stoprce. Za ubožno šolsko madino v Stoprcah je na prošnjo tukajšnjega šolskega upravitelja g. Slavka Črnigaja darovala naša rodoljubkinja gospa Pipa Arko (roj. Tavčar) iz Zagreba podporo 500 dinarjev. Za ta denar se bo kupilo in izposodilo tukajšnjim najrevnejšim otrokom šolske knjige. Naši vrli dobrotnici-Slovenki se najprisrčneje zahvaljujemo! — Anton Kamenšek, načelnik krajnega šolskega sveta.

Cirilova tiskarna v Mariboru je dozdej založila in izdala sledeče zvezke »Cirilove knjižnice«: 2. zvezek: dr. Lenard: Jugoslovanski Piemont. 7 D. 3. zvezek: dr. Lenard: Slovenska žena v dobi narodnega preporoda 10 D. 4. zvezek: Moj stric in moj župnik. Povest. 4 D. 5. zvezek: Melville: Gladiatorji. Roman. I. del 8 D. 6. zvezek: Melville: Gladiatorji II. del 10 D. 7. zvezek: Wells: Zgodba o nevidnem človeku. 7 D. 8. zvezek: Orczy: Dušica. Roman. I. del 16 D. 9. zvezek: Conan Doyle: V libijski puščavi. Roman. 12 D. 10. zvezek: Bennett: Živ pokopan. Povest. 8 D. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialista (Od socialista do duhovnika). 16 D. 13. zvezek: E. Lešnik: Šumi, šumi Drava. Črtice iz mariborske zgodovine. 5 D. 14. zvezek: Ljubša: Slovenske gorice 7 D.

Upravišтво opetovano opozarja, da odgovarja na razna vprašanja le takrat, ako je priložena poština za odgovor. Dalje prosimo, da pri vprašanjih navedete številko oglasa, s čemer je delo jako olajšano!

MALA OZNANILA.

Dveipol leta stari fant se od da usmiljenim ljudem proti majhni nagradi, dokler se oče ne vrne iz Nemčije. Vpraša se pri g. Velker, Gajeva ulica 7. 1203

Starejše dekle iz dežele sprejmejo stari posestniki brez otrok z malim posestvom v graški okolici za svojo in dedinjo. Zglasiti se je pri Pucher, Mejna ulica 8, Maribor. 1183

Fant, šole prost, se sprejme k dvema kravama, tudi čez zimno. Na Obrežju 69, Studenci pri Mariboru. 1197

Za mežnarja se sprejme nad 16 let stari fant, že tega posla nekoliko vajen, s 15. okt. Prosta hrana in stanovanje; plača po dogovoru. Vinko Sattler, organist, Soštanj. 1186

Učenca ali učenko s primerno šolsko izobrazbo ter poštenih staršev sprejme Josip Kosmus trgovec z meš. blagom v Loki pri Zusmu. 1175

Lahek postranski zaslužek za vsakega! Pišite takoj po naslov v upravnistvo Slov. Gospodarja. 1157 2-1

Dobro, starejšo, snažno kuharico, za meščansko in hrano za družino za večje gospodarstvo, sprejme Anton Cvenkel, Sv. Peter v Sav. dolini. 1161 3-1

Konjar z dežele, od 25-40 let star, z večletnimi spričevali se sprejme takoj v službo pri gosp. Franjo Spes, Linhartova ulica 18, Maribor. 1173 2-1

Išče se delavec za prvo šajbo pri Francu Rajšp, lončarju v Framu. Zaslužek 500 do 1000 kron na teden. 1121 3-1

Viničar se sprejme na Polenškaku pri Ptuj. Naslov: Knez Matija, Ghegova ulica 3 v Mariboru. 1126 3-1

Oskrbnika večkega poljedelstva, gozdarstva, kletarstva, ter konje, goveje in svinje, treznega in z dobrimi spričevali, sprejme Anton Cvenkel, Sv. Peter v Savinjski dolini. Starejši samski mož, ki je tudi hmeljarstva vešč, ima prednost. 1071 5-1

Posestvo, štiri do pet oralov zemlje s potrebnimi poslopji vzame v najem Coprez Jožef, Počehova 272, Maribor. 1202

Proda se hiša pri Mariboru, priprava na vsako obrt. Stanovanje takoj. Naslov v upravnistvu. 1184

Proda se dvojce poslopji v bližini tovarne za dušik v Rušah. Cena 90.000 K in 60.000 K. Več pove N. Čuček v tovarni za dušik, Ruše. 1188 2-1

Proda se posestvo v Poljčanah, četrte ure od kolodvora, ob cesti, štiri do pet oralov. Hišno poslopje zidano, dve sobi, dve obokani kleti, obokani hlevi za živino. Velik sadonosnik, njive, gozd, košenina. Kupcu je treba naplačati kakih 20.000 D, ostalo se lahko plačuje na delj časa. Stanovanje takoj. Več se izve: gostilna Fijaus, Spodnje Poljčane. 1189

Hiša na prodaj pri Mariboru: 2 sobi, kuhinja, 1 in pol orala zemlje z vrtom, sadjem in trto. Cena 35.000 D. Naslov v upravnistvu. 1196

Lepo majhno posestvo na prodaj. Cena 15.000 D. Naslov: Josip Posilović, Podgrad št. 5, St. Jurij ob juž. ž. 1199 3-1

Sprememba posesti. Prodajo, nakup, najem, zlasti malih posestev, blizu Maribora posreduje »Marstanc«, Maribor. 1198

Posestnik Anton Bec v Jurjevskem dolu želi dati posestvo s poslopji na več let v najem. Posestvo meri okoli deset oralov, obsega: njive, travnik, sadonosnik in gozd. Najemnik mora imeti svojo živino in svojih 4 do 5 ljudi za delo. — Najemnina se izplača v denarju ali pa v dogovorjeni meri živil. Natančneje ustmeno. — Anton Bec, Jurjevski dol 23, Sv. Jakob v Slov. gor. 1201

Prodajam gostilno v sredini manjšega mesta v Sloveniji, električna razsvetljava, 6 oralov zemlje, hiša in zemlja v dobrem stanu, potrebni kapital samo 50.000 D, ostanek se obrestuje. Kje, pove uprava. 1177 2-1

Lep vinogradnik, 10 minut od kolodvora Gor. Radgona, z okoli 8 oralov zemlje, med temi 1 oral gozda za seč, vse zaokroženo, se takoj po ceni proda. Vpraša se pri gosp. Škerlec-Fiedler, Gor. Radgona. 1156 2-1

Proda se takoj lepa majhna parcela za stavbo; prostor je v lepem prometnem trgu Slovenije, jako primeren za kolarsko brt. Naslov v upravnistvu. 1163 2-1

Dobrodoča kovačija s stanovanjem se išče. Naslov v upravnistvu. 1124 2-1

Proda se hiša z vrtom, sadonosnikom in eno njivo ob veliki cesti, primerno za obrtnika. Več pove Franc Kolar, Bukovci 115, Sv. Marko niže Ptuja. 1170 2-1

Proda se na Vranskem v trgu v bližini sodnije dvojce posestev: prvo 21 oralov lepih rodovitnih njiv, travnikov, sadonosnik in gozd; gospodarsko poslopje (hiša, hlevi kozolec) je v naboljšem stanju. Drugo posestvo obstoji iz lepe prilične hiše, iz novega gospodarskega poslopja, lepega sadonosnika ter ene velike rodovitne njive. Cena se izve v župnišču Vitanje. 1169 5-1

Pozor! Gospe Ane Zanier dediči prodajo naslednje nepremičnine z inventarjem vred: 1. Posestvo v Letušu, velika hiša v trgovino in gostilno ter gospodarskimi poslopji in ca 26 oralov njiv, travnikov in gozdov; 2. Posestvo v Lučah, hiša z gostilno in trgovino ter ca 9 oralov gozda in travnika; 3. Vinograd z hišo v Seščah; 4. Hiša v Seščah s travnikom (3 orali).

Prodajo se gospodarske enote skupaj ali parcelirano. Pisane ponudbe sprejema: dr. Vinko Tajnšek, Sv. Pavel pri Preboldu. 1162 3-1

Prodajo se: kotel iz litine 200 litrov, zamašno kolo, 148 cm premera 150 kg težko, sušilna peč; pisalna miza, razni vrči za firnež itd., vse v dobrem stanju. Fischbach, Zidovska ulica 4. 1179

Večjo množino dobrih zdravih vinskih sodov, 1000 do 1800 l, proda po nizki ceni J. Kralj, Ormož. 1178 2-1

Sode, nove, po celo ugodni ceni proda sodar Damiš, Sv. Lenart v Slov. gor. 1180 2-1

Na prodaj: podobe s steklom, usnjeni naslonjač, cilindri, velika Kneippova knjiga. Cankarjeva ulica 3, Studenci pri Mariboru. 1181

Jabolčne in hruškove peške, zdrave, za seme, kupim kg po 80 kron. Ponuditi na Dolinšek St. Pavel v Sav. dolini. 1192

Kobila, težka mlada, brez vsakega pogrška se zamenja za konja. Električna žaga M. Obrat, Tattenbachova ulica. 1187 2-1

Velika kompletna, skoraj nova stiskalnica št. 6 (preša) za sadje in grozdje, se takoj proda za 3.500 D. Tudi se proda enovprežna pokrita kočija v dobrem stanju za 4000 D. — Oglasi na Josip Fretze, Laško. 1194

Stiskalnice in miline (patent Rudl) za grozdje in sadje ima v zalogi tvrdka Hochnegger in Wicher, Maribor, Koroska cesta 53. Izdelovanje pohištva in stavbene mizarstvo. — Postrežba točna. — Cene nizke. 893

Prvovrstno sadno drevje in cepljene trte najbolj priporočljivih vrst po nizki ceni ima v zalogi: Drevesnica in trtnica Gradišnik, St. Janž-Velenje. Naročila in tozadevna vprašanja naj se blagovljeno nasloviti na: Ivan Gradišnik, pošta Dobrna pri Celju. 1052

Pozor! Ravno došlo blago, za ve cene. Platno, barhenti, druk blačevina, svileni robci, sukno itd. Dobiva se najceneje pri Trpinu, Glavni trg 17. 49

Prvovrstni angleški in oštavski plinski koke na drobno in debelo dobavi po znatno nižjih cenah Mariborska mestna plinarina.

Sodi za vino, žganje, transport in hrambo ima vsako množina vedno v zalogi Fr. Repič, sodarsko podjetje v Ljubljani, Trnovo. Solidno delo. Točna postrežba. Ogledite si zalogo! 1012 15-1

Hrastov okrogli les in bukov gozd, če mogoče v bližini Maribora, kupi električna žaga M. Obrat, Tattenbachova ul. 1120 3-1

Pozor! kmetovalci! Sadni mlini po najnižjih cenah pri izdelovalcu Ivanu Siraku v Mariboru, Pobrežka cesta 15. 1139 3-1

Razglas. Glasom sodnega edikta okr. sodišča v Celju, se vrši dne 5. in 6. oktobra ob pol 10. uri predpoldne v Svetelki pri Dramlju št. 5 javna dražba raznega pohištva, živine, vozov, sena, žita, manufakturnega in specerijskega blaga, na kar se interesentje opozarjajo. 1190

Specerijske pridelke

posebno lepo kavo, surovo in žgano, riž, bučno olje, namizno olje, banatsko pšenično moko, dobro krušno moko, kupite najcenejše in s točno postrežbo v najstarejši specerijski trgovini

IVAN SIRK,

Glavni trg v Rotoržu.

Kupim tudi več vagonov lepega želja v glavah. 1074 12-1

Suhe gobe, orehe,

vosek in vse druge deželne pridelke kupuje po najvišjih cenah:

ANTON FAZARINC, CELJE.

Ima na izbiro in veliko zalogo: kave, riža, mila, sveč, najfinjših čajev, ruma, konjaka in vseh vrst specerijskega blaga

po najnižjih cenah.

Zamenja tudi žito za najfinjšo baško moko. 1168 10-1

W. Badl, Maribor

prodaja vse vrste usnja in podplatov, samo najboljše kvalitete. — Najnižje cene.

Vzame v delo vse vrste kož na boks, gornje usnje, podplate in kožuh.

Kupuje po najvišjih dnevnih cenah suhe knopere (skipke) in svinjske kože. 1195

SVEČARNA IN VOŠČARNA

FRANJO CVILAK, SL. BISTRICA

proizvaja in izdeluje voščene sveče za oltarje, voščene svitke, svečice za božična drevesa, gladke in zvretene ter raznovrstne sveče za trgovce za hišno rabo, kakor stearinske sveče, kompozicijske sveče, nagrobne sveče (konsumne sveče »Viktorija«), Barok-sveče za lustre, vseh vrst okrašenih sveč in svitkov.

Izdeluje se tudi medeno pecivo, krampuse, mlaklaze ter priporočam se vsem trgovcem in cerkvenim oskrbnikštvom za izredno in prvovrstno blago.

Zahtevajte cenik! — Postrežba točna ter solidna! — Cene zmerne! — Tvrdka odlikovana z zlato kolajno.

Losol

katranov preparat proti mrčesu in drugim škodljivcem na sadnem drevju se dobi v drogeriji Sanitas, Celje. 835

Svetovna Panorama Slovenska ulica 16.

Od 30. sept. do 7. oktobra:

Buffalo s slapovi Niagara v Ameriki. Krasna razstava!

Oglasni in reklamni zavod

Voršiča naslednik

Vinko Kovačič

Maribor, Slomškov trg 16.

sprejema oglase po originalnih časopisnih tarifah za vse tu- in inozemske časopise in revije.

Zahtevajte brezplačna pojasnila in reklamne načrte.

Brzjav.

Od nedelje, 4. oktobra do toka 6. oktobra 1925 se kupujejo suhe gobe po izredno visoki ceni. Ne zamudite se prepričati in prodati gob po tej najvišji ceni v trgovini

Franc Senčar,

Mala Nedelja in Ljutomer.

BOLNI ŽIVCI

Koliko dni ima leto, toliko postaj križeva pota ima nervozni človek pred seboj, ker slabi, izpehani živci oženijo življenje in povzročajo nebrojne bolezni. Trganje, zbadanje, omedlevica, bojazljivost, glavobol deloma ali v celi glavi, šum v ušesih, iskanje pred očmi, motenja prebave, brezspalnost, prenapetost, znojenje, trganje v mišičju, nesposobnost za delo in razni drugi pojavi so posledice slabih, izpehanih živcev.

KAKO SE REŠITE TE BEDE?

Pravi Kola-Lecithin je postal za ljudi izvor dobrote. On pospešuje na čudežni način vse telesne funkcije, ojača hrbtenico in možgane, mišičje in kosti, daje moč in življensko radost.

V BORBI ZA ZDRAVE ŽIVCE

Čini pravi Kola-Lecithin večkrat čudeže, vodi prave hranilne snovi do najoddaljenejših mest za proizvodnjo krvi, oživlja, spodburja in daje mladost in svežost.

Vi sami bi se naj prepričali, da Vam nič neresničnega ne obljubujem, ker v prihodnjih dveh tednih pošljem vsakemu, kdor mi piše, zastoj in poštne stroške malo škafilo Kola-Lecithina in knjigo nekega zdravnika z mnogostransko in dolgoletno skušnjo, ki se je sam boril s to boleznijo.

Napišite jasno Vaš naslov in jaz Vam takoj pošljem obljubljeno brezplačno.

Zaloga: E. Pasternack, Berlin S. O., Michaelikirchplatz 13, Abt. 973

Novost!

Novost!

Renovirana in povečana delikatesna trgovina!

Nudim od svoje bogate zaloge po najnižjih dnevnih cenah: mesnate klobase, sir in ribe vseh vrst, kandite, čokolada, likerji, rum tu- in inozemskega proizvoda.

Specijalitete: Domače prekajene klobase.

Južina: obložen kruh (Sandwichs), po želji garnirano, vroče hrenovke, kuhane domače klobase itd. itd.

Trgovina z delikatesami

L. UHLER, MARIBOR GLAVNI TRG.

Priporoča se

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpuse). Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 din., 75 cm veliki po 600 din., 80 cm veliki po 700 in 800 din., 90 cm veliki po 800 din., 100 cm veliki po 950 din. in po 1280 din., 120 cm veliki po 1700 din.

Stenski križi

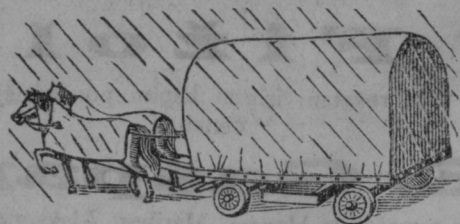
z leseno počubo (korpusom) stanejo: Velikost 20 cm po 42 in 77 din., 25 cm po 55 in 90 din., 30 cm po 77 in 100 din., 35 cm po 96 in 115 din., 40 cm po 140 din.

Stenski križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih po 4, 12, 18 in 24 din.

Stoječi križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 din. Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, iste kupi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Dežne plahte

za konje 1 par 800 D. Dežne plahte za vozove, mlatilnice, mesarske stojnice v velikosti 2x3, 2½x3½, 3x4, 3x6, 4x4, 4x5, 4x6 in 5x9 m; cena 1 m² 60 D. Konjske koce od 120 D naprej. Posteljne odeje, dobro izdelane od 170 D naprej, in drugo manufakturno blago priporoča

Alojzij Gniusek

manufaktura

MARIBOR,

Glavni trg 6.

MARIBOR.

Lepi nagrobni kamni

v marmorju in granitu vedno v veliki izbiri samo pri

kamnoseškem mojstru

J. F. PEYER

v Mariboru, Kersnikova 7

(blizu glavnega kolodvora)

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si za jesen in zimo

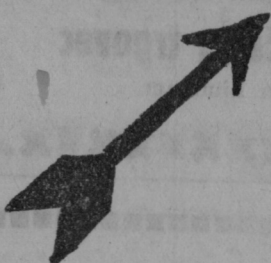
KARO-čevlje

Lastne delavnice — solidne cene.

MARIBOR, Koroška cesta št. 19.

Le najboljše je najceneje.

Vinske pumpe

vinske gumene cevi, prašek za uzimanje kiseline vinu,

tomaževo žlindro,

kajnit, kalijevo sol in apneni dušik nudi po najnižji dnevni ceni

Trgovina z umet. gnojili in vinarskimi potrebščinami

Z. TONEJC, Maribor, Aleks. cesta 35

Ali že veste,

da se v

Celju

v manufakturni in modni trgovini

Franc Dobovičnik,
Gosposka ulica 15

najlažje kupi vsakovrstno blago za obleke, ker je velika izbira in so tudi najnižje cene, vsled česar slovi ista kot vir za najcenejši nakup manufakturnega blaga.

Državni nastavljenici, železničarji, kakor sploh stranke, ki pridejo iz dežele nalašč kupovat, dobijo znaten popust.

Za trgovce poseben oddelek na debelo.

Somišljeniki inserirajte!

VELIKA

prodaja damskih plaščev! — Trpežni športni 400 D, modni ševjot 550 D, Velour Ia 600 D, Velour Ia Ia 720 D, gladki sukneni 800 D, fini modno-sukneni 900 D.

MODELI

Velour s »Biberette« -kožo 1020 D, modno sukno s »Elektrik« 1330 D, Eskimo Velour s Panterkanin 1650 D, najnovjši modeli s Chinchilla Opusom 2600 D do 3000 D v veletrgovini R. Stermecki, Celje, št. 24. Cenik zastoj. Vsaki kupec dobi darovnico. 1150

Lepi vinski sodi

v vseh velikostih se prodajajo v vinski trgovini

FERDINAND KÜSTER, MARIBOR,

908

Meljska cesta 10.

DENAR

si prihranite, ako kupite manufakturno blago

v Celju „Pri solncu“

Stalno ogromna zaloga vsakovrstnega svežega blaga, kakor: sukno za moške, volneno za ženske, hlače, vino, baržun, barhent, belo platno, ružavo platno, nogavice, pavola, vsakovrstno moško ter žensko perilo, brizgalice, odeje, dežniki, dežni plašči, čefir in plavo platno za srajce, klot, čepice in naglavne rute.

Ne opustite se prepričati! — Za obilen obisk se pripravite!

Alojz Drogenik

Glavni trg 9 Celje Glavni trg 9

Postrežba točna!

Mera obilna!

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

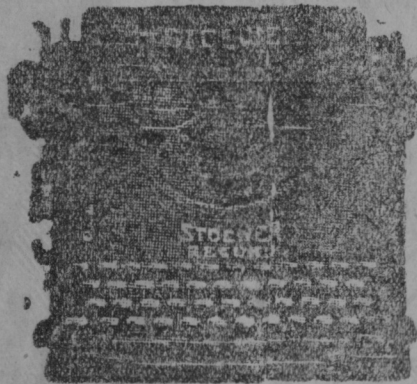
Spodnještajerski ljudski posojilnici r.z.z n.z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6.

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Vrhunec fino mehanike. Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj. Večletno jamstvo. Brezkonkurenčni pisalni stroj sedanosti je edino

STOEWER-RECORD

LUD. BARAGA

Ljubljana, Selenburgova ulica 6/I.

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih, razmnoževalnih strojev. Hektografični zvitki, barvni trakovi, ogljeni in povoščeni papir vedno v zalogi.

Solidna postrežba

najnižje dnevne cene

vedno sveže blago

dostavlja se na dom

E. GASPARI

(preje Tischler)

trgovina z mešanim blagom

MARIBOR, Aleksandrova cesta 19

la. banatska moka

Prvorazredne mešane pražene kave

Naložite denar le pri

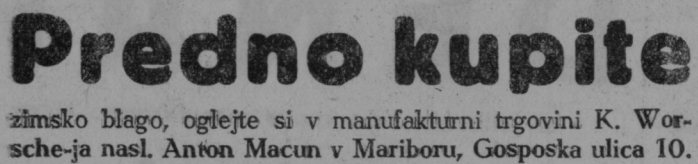
Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo.

Cankarjeva ulica 4, poleg davkarije

(poprej pri »Belem volu«)

kjer je najbolj varno naložen in se najvišje obrestuje. — Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Fižol

letošnji suhi rešetani izbran kupim po najvišjih dnevnih cenah

E. Gaspari

trgovina z mešanim blagom, Maribor, Aleksandrova c. 19.

**v korist zgradbi društvenega doma v Sv. Petru pod Sv. gorami.
Loterija obsega 250 izvanredno krasnih dobitkov v skupni vrednosti**

Vrši se 8. decembra 1925.

1. Prvi in glavni dobiček je krasno izdelano pohištvo iz trdega lesa, politirano, obstoječe iz 2 posteli, 2 nočnih omari, 1 omare, 1 umivalnika z ogledalom, 1 krasne slike, 1 mize in štirih stolov.
2. »Singere« šivalni stroj.
3. Zofa in 4 stoli — tapecirani.
4. Vreča, 20 kg žgane kave.
5. Kolo (bicikl).
6. Vreča bele moke.
7. trsna škropilnica.
8. Blago za moško obleko.

9. Blago za žensko obleko.
 10. Klaftra drv.
 11. Fini daljnogled.
 12. 200 litrov bizeljskega vina.
 13. Boks-čevlji.
 14. Cela bala finega platna
 15. Ena svinja.
 16. En zaboј mila.
 17. Ena ura.
- Nadalje sledi: kuhinjska posu-
lene rute, obleke itd. itd.

Srečka stane samo 5.— Din. Dobijo se pri „Loterijskem odboru Kat. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami“.

Podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu:

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.